mulier instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

Quick Scan Sportbeleid in Maastricht 2012

David Romijn

Sven Bakker

Hugo van der Poel

Quick Scan Sportbeleid in Maastricht 2012

In opdracht van de gemeente Maastricht

David Romijn
Sven Bakker
Hugo van der Poel

© Mulier Instituut
Utrecht, september 2012

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

Postbus 85445
3508 AK Utrecht

t 030-7210220
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusie		**5**
1.	**Inleiding en werkwijze**	**9**
1.1	Inleiding	9
1.2	Doelstelling	9
1.3	Onderzoeksvragen	9
1.4	Onderzoeksopzet	10
1.5	Kengetallen sportbeleid Maastricht	10
1.6	Vergelijkbare gemeenten	11
2.	**Sportdeelname**	**13**
2.1	Sportdeelname in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in 2010	13
2.2	Sportdeelname in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland over de periode 2003-2011	15
2.3	Sportdeelname per leeftijdsgroep	16
2.4	Sportdeelname in de buurten van Maastricht vergeleken met Maastricht	17
2.5	Sportdeelname per sport	19
2.6	Beweegdeelname	21
2.7	Lid van sportvereniging	22
2.8	Conclusie	22
3.	**Ruimte voor sport**	**25**
3.1	Onderzoeksmethoden	25
3.2	Voetbal	26
3.3	Tennis	33
3.4	Hockey	36
3.5	Korfbal	38
3.6	Binnensportaccommodaties	40
3.7	Conclusie	43
4.	**Accommodaties**	**45**
4.1	Aanwezigheid accommodaties	45
4.2	Aanwezigheid accommodaties per sport	45
4.3	Bezettingsgraad	46
4.4	Conclusie	47
5.	**Tarieven**	**49**
5.1	Grondslagen voor tarieven	49
5.2	Differentiatie	49
5.2.1	Buitensport	50
5.2.2	Binnensport	51
5.3	Conclusie	52
6.	**Accommodatiekosten**	**53**
6.1	Kostenstructuur	53

6.1.1 Binnensport 53
6.1.2 Buitensport 54
6.1.3 Overzicht 55
6.2 Opbrengsten 55
6.3 Subsidies 56
6.3.1 Direct 56
6.3.2 Indirect 57
6.4 Conclusie 59

Bijlage - Rekenvoorbeeld virtuele verenigingen **61**
De voetbalvereniging 62
De hockeyvereniging 63
De volleybalvereniging 64
Conclusie 64

Samenvatting en conclusie

Deze *quick scan* verschaft inzicht in de actuele situatie omtrent sport in de gemeente Maastricht, enerzijds op basis van interlokale vergelijkingen en anderzijds door de cijfers van Maastricht af te zetten tegen landelijke cijfers en cijfers van vergelijkbare gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners. De kengetallen met betrekking tot sportbeleid die we in dit rapport presenteren, hebben betrekking op elementen die nodig zijn om de effectiviteit en doelmatigheid van dat beleid vast te stellen. Daarnaast doen we suggesties voor kengetallen die bruikbaar of nodig zijn om het toekomstige Maastrichtse sportbeleid te monitoren.

Voorafgaand aan de *quick scan* hebben we vier onderzoeksvragen opgesteld, die hieronder kort en krachtig worden beantwoord.

Welke kengetallen zijn beschikbaar op basis van bestaande gegevens?
De tweejaarlijkse Buurtpeiling van de gemeente Maastricht bevat kengetallen over de sport- en beweegdeelname van de volwassen bevolking van 18 tot en met 79 jaar over de periode 2004 tot en met 2010. In deze Buurtpeiling is gevraagd hoe vaak men sport per jaar, of men lid is van een sportvereniging en in hoeverre men voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Kengetallen over de sportdeelname van de jeugd in Maastricht van 6 tot en met 17 jaar in het jaar 2010 komen uit een scriptie van een hbo-student.
De sport- en beweegdeelnamecijfers van vergelijkbare gemeenten en Nederland over de periode 2004 tot en met 2011 zijn afkomstig uit de *Sportersmonitor* van het Mulier Instituut. De sportdeelnamecijfers van vergelijkbare gemeenten en Nederland in de jaren 2003 en 2007 komen uit het Aanvullend Voorzieningengebruikonderzoek (AVO) van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP).
Tarieven en subsidies zijn goed te achterhalen via de gemeenten, maar worden niet landelijk op een centraal punt geadministreerd. Ook de lokale cijfers van Maastricht zijn bekend, maar de vergelijking met andere gemeenten beperkt zich in deze rapportage tot die met vier Brabantse steden, met behulp van gegevens uit een eerder onderzoek van het Mulier Instituut .
Voor de kosten en opbrengsten van de gemeentelijke sportaccommodaties geldt hetzelfde. De cijfers zijn lokaal opvraagbaar en vergelijkbaar, maar landelijke cijfers ontbreken. Ook op dit onderwerp is een vergelijking gemaakt met de kengetallen uit de vier Brabantse steden.

Hoe scoort Maastricht op die kengetallen in de periode 2004-2012?
De eerste kolom van tabel 1 geeft een overzicht van hoe Maastricht in 2010 scoorde op de kengetallen. 2010 is het jaar waarin de laatste Buurtpeiling plaatsvond. De sportdeelname van zowel kinderen van 6 tot en met 12 jaar als van de jeugd van 13 tot en met 17 jaar is in Maastricht extreem hoog, met percentages van tegen de 100 procent. Gaandeweg het rapport worden deze cijfers genuanceerd. Van de volwassenen van 18 tot en met 79 jaar doet 58 procent aan sport. In 2004 was dit sportdeelnamecijfer nog 49 procent. Door de jaren heen is de volwassen bevolking in Maastricht meer gaan sporten.
De beweegdeelname volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) ligt in Maastricht op 50 procent. Daarnaast is 30 procent van de Maastrichtenaren lid van een sportvereniging.
Sporthallen, sportzalen en gymzalen in Maastricht worden weinig effectief gebruikt. De meest positieve berekeningen tonen dat de binnensportaccommodaties meer dan de helft van de beschikbare tijd leegstaan. De bezettingsgraad is 39 procent.
Hoe verhouden de scores van Maastricht zich tot de scores van vergelijkbare gemeenten (inwoneraantal 85.000-160.000) en/of landelijke cijfers?

De sportdeelname van zowel de Maastrichtse kinderen als jongeren ligt ver boven de score van vergelijkbare gemeenten en de landelijke percentages. De cijfers van de groep Maastrichtenaren onder de achttien zijn echter niet volledig betrouwbaar. Van de volwassenen in Maastricht sport 58 procent, en dat percentage ligt onder dat van vergelijkbare gemeenten (gemiddeld 63%) en Nederland (62%). Overigens tekenen we hierbij aan dat Maastricht sinds 2004 een inhaalslag heeft gemaakt.
Ook de Maastrichtse beweegdeelname (50%) ligt nog ietwat onder die in vergelijkbare gemeenten (53%) en Nederland (53%). Daarentegen is 30 procent van de Maastrichtenaren lid van een sportvereniging, tegenover 27 procent zowel in vergelijkbare gemeenten als in Nederland als geheel.
Zowel de huur van binnen- als van buitensportaccommodaties is relatief laag ten opzichte van die in vergelijkbare gemeenten. Door de bescheiden tarieven in combinatie met de lage bezettingsgraden, genereert de gemeente Maastricht relatief weinig inkomsten uit accommodatieverhuur. Ondanks de relatief lage kosten blijft aldus het dekkingspercentage toch ruim onder het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten.
De indirecte subsidie voor sport in de gemeente Maastricht is per hoofd van de bevolking (€ 20,27) relatief hoog in vergelijking met die in de Brabantse gemeenten.

Tabel 1 Kengetallen sportbeleid Maastricht

	Maastricht	Verg. gemeenten	Nederland
	%	%	%
Sportdeelname 2010			
- kinderen (6-12 jaar)	**99**	79	87
- jeugd (13-17 jaar)	**97**	89	84
- volwassenen (18-79 jaar)	**58**	63	62
- totale bevolking (6-79 jaar)	**62**	66	66
Beweegdeelname 2010			
- volwassenen (18-79 jaar)	**50**	53	53
Lid van sportvereniging 2010			
- volwassenen (18-79 jaar)	**30**	27	27
Bezettingsgraden 2011			
Binnensport	**39**	52	*
Tarieven 2011-2012			
- Seizoenshuur buitensport (niet-pilotpark)	**€ 1.191,00**	€ 3.301,20	*
- Seizoenshuur Sporthal (per uur)	**€ 41,85**	€ 45,09	*
- Seizoenshuur Gymzaal (per uur)	**€ 9,90**	€ 14,10	*
Kosten en baten (x 1.000) 2011			
- Totale opbrengsten	**€ 1.161**	€ 2.848	*
- Totale kosten (exclusief kapitaallasten)	**€ 3.600**	€ 5.706	*
- Dekkingspercentage	**32%**	50%	*
Subsidie per inwoner 2011			
- Direct (beschikbaar)	**€ 1,53**	€ 1,27	*
- Indirect	**€ 20,27**	€ 15,11	*
Subsidie per sporter	**€ 35,89**	*	*

Welke kengetallen zijn nodig en/of wenselijk voor het monitoren van lokaal sportbeleid, en in het bijzonder het sportbeleid van de gemeente Maastricht?

Voorliggend rapport geeft op basis van de huidige kengetallen een analyse van de sport- en beweegdeelname van de inwoners van de gemeente Maastricht. Hoewel de tweejaarlijkse Buurtpeiling in een groot deel van de benodigde cijfers voorzag, ontbrak er ook het een en ander. Zo is het voor het monitoren van het lokaal sportbeleid in Maastricht noodzakelijk om ook tweejaarlijkse kengetallen van de jeugd (6 t/m 17 jaar) te genereren, idealiter op eenzelfde manier als die van de volwassenen: in de Buurtpeiling.
Ook is het wenselijk om de kengetallen uit de Buurtpeiling te optimaliseren, door per buurt een minimumaantal respondenten mee te nemen in het onderzoek. Bij de sportdeelname per buurt lieten fluctueerden de kengetallen in twee jaar zodanig dat de stijging/daling vrijwel alleen te verklaren was door een te kleine groep respondenten in de betreffende buurt.
Bovendien is het aanbevelenswaardig de Buurtpeiling uit te breiden met meer sportvragen als: welke sport men doet (gelijk aan vastgestelde RSO-vraagstelling), waarom men wel/niet sport en met wie men sport. Deze sportvragen leveren kengetallen op ter monitoring van het sportbeleid en ter vergelijking met nationale kengetallen. Een andere suggestie voor de Buurtpeiling is om deze uit te breiden met vragen naar de tevredenheid van de bevolking over de sportaccommodaties.
Ook ontbreken er voor het zorgvuldig monitoren van het sportbeleid nog een aantal trendmatige gegevens over ruimte voor en deelname aan sport. Dit rapport maakt weliswaar de húidige stand van zaken op met betrekking tot veld-, team- en ledenaantallen, maar om trendmatig te analyseren moeten deze gegevens ook de komende jaren worden bijgehouden. Door team- en ledenaantallen (de behoefte aan sport) af te zetten tegen het aantal en soort velden (het aanbod aan sport) kan worden bezien of er zich tekorten en/of overschotten voordoen, op basis van de vastgestelde bespelingsnormen van NOC*NSF.
Op het gebied van tarieven en subsidies zijn veel bedragen op te vragen en te achterhalen. De volgende stap is om deze bedragen vergelijkbaar te maken en houden. De inhoud van de huursom en de opbouw van de kosten moet inzichtelijk zijn voor iedere betrokkene. Het invoeren van een transparante tariefstructuur voor zowel binnen- als buitensport zou hiervoor een goede oplossing zijn.

1. Inleiding en werkwijze

1.1 Inleiding

In het kader van de ontwikkeling van een nieuwe sportnota voor de gemeente Maastricht (Sportvisie 2013), is het wenselijk om te beschikken over inzicht in de actuele situatie, met daarbij aandacht voor de vergelijking van de situatie in Maastricht met die in vergelijkbare gemeenten en/of heel Nederland.

De *quick scan* presenteert kengetallen die zijn verkregen uit de bewerking van reeds beschikbare data. Er is dus geen nieuw onderzoek nodig om de cijfers te verkrijgen. Waar mogelijk wordt een uitsnede gemaakt van met Maastricht vergelijkbare gemeenten (Leiden, Breda, Tilburg, Eindhoven en 's-Hertogenbosch) en een uitsnede van Maastricht zelf. Waar dat niet of slechts deels mogelijk is, gebruiken we landelijke gegevens. Afhankelijk van de mate waarin gegevens beschikbaar zijn, presenteren we een trendmatige ontwikkeling voor de periode 2004-heden.

De kengetallen hebben betrekking op elementen van het sportbeleid die nodig zijn om de effectiviteit en doelmatigheid van het beleid vast te stellen. Bijvoorbeeld: vrijwel altijd is in gemeentelijk sportbeleid het vergroten van de sportdeelname (een van) de belangrijkste beleidsdoelstelling(en). Verandert het percentage van de bevolking dat deelneemt aan sport, dan zegt dat iets over de effectiviteit of het doelbereik van het sportbeleid. De gemeentelijke uitgaven aan sport veranderen mee en zijn aldus een indicatie van de doelmatigheid van dat beleid.

De *quick scan* doet daarnaast ook suggesties voor kengetallen die niet snel te genereren zijn uit bestaande gegevens, maar die wel bruikbaar of nodig zijn om het toekomstige Maastrichtse sportbeleid te monitoren.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is om in korte tijd, en op basis van beschikbare gegevens, te komen tot inzicht in de actuele situatie van het Maastrichtse sportbeleid, in vergelijking tot de stand van zaken in vergelijkbare gemeenten en Nederland. Dit inzicht moet bijdragen aan de ontwikkeling van een Sportvisie Maastricht 2013.

1.3 Onderzoeksvragen

- Welke kengetallen zijn beschikbaar op basis van bestaande gegevens?
- Hoe scoort Maastricht op die kengetallen in de periode 2004-2012?
- Hoe verhouden de scores van Maastricht zich tot de scores van vergelijkbare gemeenten (inwoneraantal 85.000-160.000) en/of landelijke cijfers?
- Welke kengetallen zijn nodig en/of wenselijk voor het monitoren van lokaal sportbeleid, en in het bijzonder voor het sportbeleid van de gemeente Maastricht?

1.4 Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestaat hoofdzakelijk uit *desk research* en secundaire analyses op bestaande gegevensbestanden.

1.5 Kengetallen sportbeleid Maastricht

De kern van het onderzoek bestaat uit het produceren van tabellen waarin we de kengetallen van Maastricht vergelijken met die van referentiegemeenten. De volgende kengetallen worden geïnventariseerd. De kengetallen hebben betrekking op de periode 2004-heden.

Sportdeelname
Van sportdeelname zijn volop landelijke cijfers beschikbaar. Deze cijfers laten uitsplitsingen toe naar geslacht, leeftijd, wel/niet georganiseerde sport, type accommodatiegebruik, et cetera. Deze cijfers zijn gebaseerd op de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO), een gestandaardiseerde vragenlijst om de sportfrequentie, sporttak, sportvorm, organisatievorm en accommodatiebenutting van grote bevolkingsgroepen in kaart te brengen. Het instrument is in de jaren negentig ontwikkeld door de juridische voorganger van het Mulier Instituut, in opdracht van het ministerie van VWS en in samenspraak met vertegenwoordigers van CBS, COS, DSP-groep, VSG, UvT, NOC*NSF, NISB, SCP en diverse gemeenten. Sindsdien wordt het veelvuldig gebruikt op nationaal en lokaal niveau.

Uit de gegevensbestanden van de rapportage over sportdeelname maken we een uitsnede van gemeenten met een inwoneraantal tussen 85.000-160.000. Het is niet mogelijk om betrouwbare gegevens voor alleen Maastricht uit deze datasets te halen, omdat het aantal lokale respondenten daarvoor te laag is.

In Maastricht zijn Buurtpeilingen gedaan, die ook de sport- en beweegdeelname meten. De uitkomsten van deze peilingen worden afgezet tegen landelijke gegevens en cijfers van vergelijkbare gemeenten. Er is getracht deze gegevens zo goed mogelijk in een vergelijking op te nemen, afhankelijk van de wijze waarop ze zijn verzameld en gerapporteerd (definitie van sport, vergelijkbare leeftijdcategorieën, etc.).

Gemeentelijke uitgaven sport per inwoner
Van de gemeentelijke uitgaven per sport per inwoner bestaat een landelijk overzicht, waartegen we de situatie in Maastricht afzetten.

Aantallen en spreiding van accommodaties
In de Sportatlas zijn bijna alle reguliere sportaccommodaties in Nederland terug te vinden. Op basis hiervan geven we een overzicht van de aantallen sportaccommodaties, voor gemeenten met een inwoneraantal tussen 85.000 en 160.000. Dit gebeurt ook voor Maastricht zelf. De cijfers zijn uitgesplitst naar typen voorzieningen, zoals sportparken, zwembaden en sporthallen.

Oppervlakte en aantallen banen en velden
Het Mulier Instituut heeft in 2006 in opdracht van de gemeente Maastricht een vraag-aanbodanalyse uitgevoerd voor de voetbal-, korfbal-, hockey-, tennis-, en binnensportaccommodaties in Maastricht. De gegevens uit dit onderzoek over velden, banen en

oppervlaktes worden geactualiseerd en vergeleken. Bovendien prognosticeren we de toekomstige behoefte aan ruimte voor deze sporten.

Van Leiden en een viertal Brabantse gemeenten (Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven) zijn veel van deze gegevens bekend voor 2010 of 2011. De actuele gegevens van Maastricht worden hiermee vergeleken.

Bezettingsgraden en dekkingspercentages
Van de bezettingsgraden en dekkingspercentages bestaan geen landelijke gegevens. Er zijn wel enkele onderzoeken in opdracht waarin dit type gegevens is terug te vinden. Het meest relevant voor een vergelijking zijn (recente) gegevens van Leiden en de Brabantse gemeenten Tilburg, Breda, Den Bosch en Eindhoven.
Van de gemeente Maastricht zijn op dit moment geen gegevens bekend over bezettingsgraden en dekkingspercentages. Het onderzoek levert dus alleen een *benchmark* op, die kan dienen als richtlijn bij de ontwikkeling van de nieuwe sportnota.

Tarieven en subsidies
Hiervoor geldt hetzelfde als voor *Bezettingsgraden en dekkingspercentages*.

1.6 Vergelijkbare gemeenten

Kengetallen van Maastricht worden afgezet tegen die in vergelijkbare gemeenten. Met vergelijkbare gemeenten bedoelen we gemeenten die zich qua inwonertal tussen de 85.000 en 160.000 bevinden. Het betreft de gemeenten: Alkmaar, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Delft, Deventer, Dordrecht, Ede, Emmen, Enschede, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerlen, Helmond, Leeuwarden, Leiden, Den Bosch, Sittard-Geleen, Venlo, Westland, Zaanstad, Zoetermeer en Zwolle.

2. Sportdeelname

Paragraaf 2.1 werpt een blik op de sportdeelnamecijfers van 2010 voor de gemeente Maastricht, vergelijkbare gemeenten met een inwonertal van 85.000 tot 160.000 en Nederland als geheel. De paragraaf erna gaat, voor wat betreft de sportdeelnamecijfers, terug naar 2003 en kijkt of er tot 2011 een trend waar te nemen is. Paragraaf 2.3 geeft inzicht in de sportdeelname van volwassenen uitgesplitst per leeftijdsgroep. Paragraaf 2.4 toont de sportdeelname per buurt in Maastricht. De daarop volgende paragraaf biedt inzicht in de verschillende sporten die men beoefent. Paragraaf 2.6 bevat de beweegdeelname in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland. In paragraaf 2.7 wordt gekeken naar de mate waarin men lid is van een sportvereniging. We sluiten af met een concluderende paragraaf.

2.1 Sportdeelname in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in 2010

In onderstaande tabellen (2.1 en 2.2) maken we, voor zover mogelijk, een vergelijking tussen de sportdeelname in Maastricht, in gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en in Nederland als geheel. Hierbij is een uitsplitsing gemaakt in drie leeftijdscategorieën: 6-12-jarigen, 13-17-jarigen en 18-79-jarigen.
De sportdeelnamecijfers van de jeugd (6-17 jaar) in Maastricht in 2010 komen uit de scriptie van een hbo-student die onderzoek deed naar de sport- en beweegdeelname van deze leeftijdsgroep. Dit afstudeeronderzoek was een opdracht van team Sport om zo tot een nulmeting te komen.
De gegevens over sportdeelname van 18-79-jarigen in Maastricht in 2010 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Buurtpeiling van de gemeente Maastricht, waarin een onderdeel met sportvragen was opgenomen.
De sportdeelnamecijfers van vergelijkbare gemeenten en het landelijke cijfer in 2010 zijn achterhaald via de Sportersmonitor 2010 van het Mulier Instituut.
Hoewel alle onderstaande sportdeelnamecijfers zijn verzameld met instrumenten die uitgaan van de Richtlijnen Sportdeelname Onderzoek (RSO), wijkt vergelijking van de drie verschillende onderzoeken af van de ideaalsituatie. Zo is er niet nader bestudeerd of vragenlijsten met elkaar overeenkomen (qua zowel vraagstelling als verspreiding), in hoeverre er sprake is van representativiteit en of er weging heeft plaatsgevonden.

Tabel 2.1 Sportdeelname Maastricht en vergelijkbare gemeenten in 2010 (RSO)

	Maastricht			Gemeenten 85.000-160.000 inwoners		
	6-12 jaar	**13-17 jaar**	**18-79 jaar**	6-12 jaar	13-17 jaar	18-79 jaar
	%	**%**	**%**	%	%	%
Niet	**0**	**0**	-	17	10	31
1 tot 11	**1**	**3**	-	4	1	6
	1	**3**	**42**	21	11	37
12 tot 59	**4**	**5**	-	30	20	32
60 tot 119	**25**	**18**	-	31	37	18
120 keer of meer	**70**	**74**	-	18	32	12
	99	**97**	**58**	79	89	63

Maastricht en vergelijkbare gemeenten

Wat direct opvalt in tabel 2.1 is dat in Maastricht vrijwel iedereen tot en met zeventien jaar voldoet aan de RSO-norm, die voorschrijft dat men ten minste twaalf keer per jaar sport. In vergelijkbare gemeenten van 85.000 tot 160.000 inwoners sport 79 procent van de 6-12-jarigen en 88 procent van de 13-17-jarigen, terwijl dit in Maastricht voor 99 procent van de 6-12-jarigen en voor 97 procent van de 13-17-jarigen geldt.
Uitsplitsing naar sportfrequentie laat zelfs zien dat van de 6-17-jarigen 0 procent niet sport, terwijl dit in vergelijkbare gemeenten 13 à 14 procent is. Een groot verschil is ook waar te nemen bij de jeugd die jaarlijks minimaal 120 keer aan sport doet. Onder de 6-17-jarigen in Maastricht betreft dit circa 72 procent, terwijl het in vergelijkbare gemeenten om zo'n 25 procent gaat. We plaatsen een kanttekening bij deze grote verschillen, zie kopje Kanttekening.

We kunnen de sportdeelnamecijfers van 18-79-jarigen in Maastricht niet uitsplitsen naar sportfrequentie volgens een indeling die aansluit op de verdeling in de Sportersmonitor. Wel is blijkt dat van de Maastrichtse 18-79-jarigen 58 procent voldoet aan de RSO-norm, terwijl dit percentage in vergelijkbare gemeenten 63 luidt.

Tabel 2.2 Sportdeelname Maastricht en landelijk in 2010 (RSO)

	Maastricht			Nederland		
	6-12 jaar	**13-17 jaar**	**18-79 jaar**	6-12 jaar	13-17 jaar	18-79 jaar
	%	**%**	**%**	%	%	%
Niet	**0**	**0**	-	9	10	31
1 tot 11	**1**	**3**	-	4	6	7
	1	**3**	**42**	13	16	38
12 tot 59	**4**	**5**	-	30	24	31
60 tot 119	**25**	**18**	-	33	22	15
120 keer of meer	**70**	**74**	-	24	38	16
	99	**97**	**58**	87	84	62

Maastricht en landelijke cijfers
Ook wanneer we de sportdeelname van Maastricht tegenover de landelijke cijfers zetten, valt de hoge sportdeelname van 6-17-jarigen op (tabel 2.2). Landelijk gezien voldoet 87 procent van de 6-12-jarigen en 84 procent van de 13-17-jarigen aan de RSO-norm, terwijl deze percentages voor Maastricht respectievelijk 99 en 97 zijn. Echter, waar landelijk gezien 62 procent van de 18-79-jarigen aan de RSO-norm voldoet, is dit in Maastricht 58 procent.

Kanttekening
In beide tabellen blijkt dat de cijfers van met name de jeugd in Maastricht erg verschillen van die van de jeugd in vergelijkbare gemeenten en in Nederland als geheel. 0 procent van zowel de 6-12-jarigen als 13-17-jarigen in Maastricht zegt niet te sporten of bewegen en maar liefst 99 procent van de 6-12-jarigen en 97 procent van de 13-17-jarigen voldoet aan de RSO-norm. We maken hierbij de kanttekening dat deze gegevens niet zonder meer als juist kunnen worden aangenomen. De cijfers zijn ontleend aan een scriptie van de hbo-studie Sport, Gezondheid en Management, die dient als nulmeting voor sportdeelname van de jeugd in Maastricht. De betrouwbaarheid en representativiteit van dit onderzoek laat echter te wensen over en er moet dus met voorzichtigheid worden omgegaan met de geconstateerde verschillen.
We stellen de betrouwbaarheid ter discussie, omdat sportdeelnames van 99 procent onder 6-12-jarigen en 97 procent onder 13-17-jarigen té onwaarschijnlijk zijn om een kloppend beeld te geven. De representativiteit staat ter discussie, omdat het betreffende onderzoek is afgenomen op specifieke tijden (bv. tijdens de gymles) en op specifieke plaatsen (bv. op school). Hierdoor wordt nagelaten kinderen die niet meedoen aan gymles of op een school zitten die (vrijwel) geen gymles aanbiedt ook in de dataset op te nemen. Daarnaast zijn kinderen tijdens een sportieve activiteit eerder geneigd aan te geven dat zij in een bepaalde mate aan sport doen, dan wanneer zij niet bezig zijn met een sportieve activiteit.
Nog afgezien van de lage kwaliteit van dit ene onderzoek, zijn de onderzoeken – hoewel ze alledrie uitgaan van de RSO – onvoldoende op elkaar afgestemd om op basis van de vergelijking ‘harde’ uitspraken te doen.

2.2 Sportdeelname in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland over de periode 2003-2011

De gegevens over sportdeelname van 18-79-jarigen in Maastricht in 2004, 2006, 2008 en 2010 komen uit de tweejaarlijkse Buurtpeiling. De sportdeelnamecijfers van vergelijkbare gemeenten en Nederland uit 2003 en 2007 komen uit het Aanvullend Voorzieningengebruikonderzoek (AVO) van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), en die uit 2008, 2010 en 2011 zijn afkomstig uit de Sportersmonitor. De Sportersmonitor werd in 2006 ook uitgegeven, maar destijds bevatte de enquête geen vraag naar de sportfrequentie per jaar.

Tabel 2.3 geeft, voor zover mogelijk, een vergelijking van de sportdeelname in Maastricht, gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en Nederland als geheel over de periode 2003-2011 voor volwassenen van 18 tot en met 79 jaar.

Tabel 2.3 Sportdeelname volwassenen (18-79 jaar) in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2003-2011 (RSO)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Maastricht	-	49	-	52	-	52	-	58	-
Verg. gemeenten	58	-	-	-	59	64	-	63	63
Nederland	56	-	-	-	61	64	-	62	64

Uit tabel 2.3 blijkt dat de sportdeelnamecijfers van Nederland en gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners tussen 2008 en 2011 zo goed als constant blijven. In de gemeente Maastricht steeg de sportdeelname in de periode 2008-2010 met 6 procent. Ondanks deze stijging ligt de sportdeelname van 18-79-jarigen in Maastricht nog altijd onder die in vergelijkbare gemeenten en Nederland.
Ook hier geldt echter een kanttekening: de verschillende onderzoeken die we hier met elkaar vergelijken, maken weliswaar allemaal gebruik van de RSO, maar zijn verder niet op elkaar afgestemd. We moeten de geconstateerde verschillen dus met enige omzichtigheid interpreteren.

Tabel 2.4 geeft de sportdeelname weer in Maastricht, gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en Nederland over de periode 2003-2011 voor volwassenen van zes tot en met 79 jaar.

Tabel 2.4 Sportdeelname bevolking (6-79 jaar) in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2003-2011 (RSO)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Maastricht	-	-	-	-	-	-	-	62	-
Verg. gemeenten	58	-	-	-	63	68	-	66	68
Nederland	62	-	-	-	65	68	-	66	69

Van de sportdeelname van de totale bevolking van 6 tot en met 79 jaar is in de gemeente Maastricht alleen een cijfer bekend voor het jaar 2010. Dit is namelijk het enige jaar waarin onderzoek werd gedaan naar de sportdeelname onder de jeugd van 6 tot en met 17 jaar.
De sportdeelname van 62 procent van de 6-79-jarigen ligt 4 procent lager dan in vergelijkbare gemeenten en in Nederland.

2.3 Sportdeelname per leeftijdsgroep

Deze paragraaf zoomt verder in op de sportdeelname van volwassenen in Maastricht, ten opzicht van die in vergelijkbare gemeenten en in Nederland. Tabel 2.5 deelt de volwassenen op in zes leeftijdsgroepen (18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-64 en 65-79 jaar) en vergelijkt deze met elkaar in de periode 2006-2011.

Tabel 2.5 Sportdeelname volwassenen (18-79 jaar) in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2006-2011 (RSO) in leeftijdsgroepen

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
		%	%	%	%	%	%
Maastricht	18-25	70	-	70	-	71	-
	26-35	63	-	62	-	71	-
	36-45	58	-	55	-	58	-
	46-55	51	-	51	-	58	-
	56-64	48	-	48	-	54	-
	65-79	32	-	37	-	43	-
	Totaal	**52**	**-**	**52**	**-**	**58**	**-**
Vergelijkbare	18-25	-	66	61	-	70	82
gemeenten	26-35	-	66	72	-	69	66
(85.000-	36-45	-	63	69	-	69	55
160.000 inw.)	46-55	-	55	67	-	65	68
	56-64	-	61	63	-	55	65
	65-79	-	39	58	-	47	48
	Totaal	**-**	**59**	**64**	**-**	**63**	**63**
Nederland	18-25	-	74	67	-	76	76
	26-35	-	67	67	-	65	68
	36-45	-	60	66	-	62	62
	46-55	-	60	64	-	59	63
	56-64	-	60	61	-	59	64
	65-79	-	44	62	-	55	56
	Totaal	**-**	**51**	**64**	**-**	**62**	**64**

De toename van sportdeelname in Maastricht in de periode 2006-2010 wordt met name veroorzaakt door de stijging van sportdeelname in de leeftijdsgroepen 26-35, 46-55, 56-64 en 65-79 jaar. In vergelijkbare gemeenten is de sportdeelname in de periode 2007-2011 ook gestegen. In deze gemeenten kwam de groei met name door toename van sportdeelname in de leeftijdsgroepen 18-25, 46-55, 56-64 en 65-79 jaar. In Nederland als geheel staat de toename in sportdeelname vooral op het conto van de leeftijdsgroepen 46-55, 56-64 en 65-79 jaar.

2.4 Sportdeelname in de buurten van Maastricht vergeleken met Maastricht

Tabel 2.6 maakt, voor zover mogelijk, de vergelijking in sportdeelname tussen de verschillende buurten van Maastricht met Maastricht als geheel, gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en Nederland over de periode 2006-2010 voor volwassenen van 18 tot en met 79 jaar. Deze vergelijking is, evenals die in paragraaf 2.3, gemaakt om meer inzicht te krijgen in de sportdeelname van volwassenen in Maastricht.

Tabel 2.6 Sportdeelname volwassenen (18-79 jaar) in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in 2006-2010 (RSO)

	2006	2008	2010
	%	%	%
Binnenstad	62	72	73
Jekerkwartier	61	63	69
Kommelkwartier	53	59	56
Statenkwartier	60	58	62
Boschstraatkwartier	63	56	63
St. Maartenspoort	60	57	45
Wyck	63	61	63
Villapark	61	65	73
Jekerdal	59	61	76
Biesland	57	65	74
Campagne	55	56	78
Wolder	57	48	65
Brusselsepoort	55	52	66
Mariaberg	42	39	52
Belfort	51	50	61
Pottenberg	43	43	55
Malpertuis	33	30	41
Caberg	31	40	40
Oud Caberg	51	51	68
Malberg	36	46	34
Dousberg-Hazendans	63	59	70
Daalhof	44	50	58
Boschpoort	37	44	61
Wyckerpoort	57	51	56
Heugemerveld	49	47	49
Wittevrouwenveld	47	48	46
Nazareth	47	42	60
Limmel	42	44	39
Scharn	61	65	59
Amby	58	51	53
Borgharen	51	51	47
Itteren	48	44	60
Randwyck	60	61	63
Heugem	49	60	57
Heer	52	44	55
De Heeg	53	52	62
Maastricht	**52**	**52**	**58**
Vergelijkbare gemeenten	**59**	**64**	**63**
	(in 2007)		
Nederland	**61**	**64**	**62**
	(in 2007)		

Wat opvalt in tabel 2.6 is de lage sportdeelname in de buurten St. Maartenspoort, Malpertuis, Caberg, Malberg, Heugemerveld, Wittevrouwenveld, Limmel en Borgharen. In deze buurten ligt het sportdeelnamecijfer onder de 50 procent. De verklaring hiervoor ligt vooral in de omstandigheid dat de bevolking in Maastricht qua leeftijd, geslacht, beroep et cetera niet evenredig is verdeeld over de diverse buurten.

2.5 Sportdeelname per sport

Voor gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en voor Nederland is bekend in welke mate inwoners deelnemen aan bepaalde sporten, op basis van gegevens uit de Sportersmonitor. Deze gegevens zijn niet bekend voor de gemeente Maastricht. Tabel 2.7 kan echter wel dienen als toekomstig vergelijkingsmateriaal.

Tabel 2.7 In afgelopen 12 maanden beoefende sporten voor de bevolking (6-80 jaar) van gemeenten met 85.000 tot 160.000 inwoners en Nederland in 2010 (RSO), in procenten

	Maastricht	Gemeenten 85.000-160.000 inwoners	Nederland
Geen sport	-	**24**	**23**
Aerobics, steps, spinning	-	8	6
Atletiek	-	1	1
Badminton	-	8	6
Basketbal	-	5	3
Biljart, poolbiljart, snooker	-	5	5
Bowling	-	10	10
Bridge	-	2	2
Dammen	-	2	2
Danssport	-	5	6
Darts	-	5	5
Duiksport	-	1	1
Fitness (cardio/kracht)	-	24	23
Golf	-	3	3
Gymnastiek, turnen	-	6	5
Handbal	-	2	1
Hardlopen, joggen, trimmen	-	17	15
Hockey	-	3	2
Honkbal, softbal	-	3	1
Jeu de boules	-	3	3
Judo	-	1	1
Kano	-	2	2
Klimsport (indoor/outdoor)	-	2	1
Korfbal	-	1	1
Midgetgolf	-	6	4
Motorsport	-	1	1
Paardensport	-	3	3
Roeien	-	2	1
Schaatsen (langebaan/kunst)	-	4	4
Schaken	-	5	3
Schietsport	-	1	1
Skeeleren, skaten	-	6	5
Skiën, langlaufen, snowboarden	-	5	5
Squash	-	3	2
Tafeltennis	-	6	4
Tennis	-	8	8
Vecht- en verdedigingssporten (excl. judo)	-	3	2
Voetbal (zaal-, veld-)	-	12	12
Volleybal (beach-, zaal-)	-	4	4
Wandelsport	-	17	16
Waterpolo	-	1	1
Wielrennen, tourfietsen, mountainbiken	-	11	11
Zeilen, surfen	-	2	2
Zwemsport (excl. waterpolo)	-	16	18

2.6 Beweegdeelname

Om het beweeggedrag van de bevolking te meten, is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) opgesteld. Deze norm adviseert volwassenen van 18 tot en met 79 jaar een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op ten minste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week. De quick scan gaat uit van vijf dagen per week. In deze paragraaf vergelijken we de NNGB in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2008-2011. Gegevens van Maastricht zijn bekend voor 2010 en zijn afkomstig uit de Buurtpeiling. Van vergelijkbare gemeenten en Nederland zijn gegevens bekend voor 2008, 2010 en 2011 en deze komen uit de Sportersmonitor.

Tabel 2.8 Beweegdeelname bevolking volwassenen (18-79 jaar) in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2008-2011 (percentage dat aan NNGB voldoet)

		2008	2009	2010	2011
		%	%	%	%
Maastricht	18-25	-	-	59	-
	26-35	-	-	49	-
	36-45	-	-	46	-
	46-55	-	-	50	-
	56-64	-	-	49	-
	65-79	-	-	47	-
	Totaal	-	-	**50**	-
Vergelijkbare Gemeenten (85.000-160.000 inw.)	18-25	61	-	60	60
	26-35	59	-	50	50
	36-45	55	-	51	52
	46-55	51	-	50	65
	56-64	52	-	65	61
	65-79	58	-	48	57
	Totaal	**56**	-	**53**	**57**
Nederland	18-25	57	-	55	56
	26-35	55	-	47	48
	36-45	53	-	52	55
	46-55	54	-	52	58
	56-64	51	-	58	53
	65-79	56	-	55	54
	Totaal	**54**	-	**53**	**54**

In tabel 2.8 is te zien dat de beweegdeelname in Maastricht in totaal onder de beweegdeelname ligt van vergelijkbare gemeenten en Nederland. Ook wanneer we kijken naar verschillende leeftijdsgroepen, blijft Maastricht achter bij vergelijkbare gemeenten en Nederland. Alleen de 18-25-jarigen scoren wat betreft beweegdeelname met 59 procent ietwat hoger dan het landelijke cijfer.

2.7 Lid van sportvereniging

Deze paragraaf maakt een vergelijking in procenten tussen de volwassen bevolking (18-79 jaar) die in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2008-2011 lid was van een sportvereniging.

Tabel 2.9 Bevolking volwassenen (18-79 jaar) lid van sportvereniging in Maastricht, vergelijkbare gemeenten en Nederland in de periode 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
	%	%	%	%
Maastricht	-	-	30	-
Verg. gemeenten	28	-	27	29
Nederland	28	-	27	29

Tabel 2.9 laat zien dat in 2010 30 procent van de volwassenen in Maastricht lid was van een sportvereniging. Dit ligt iets boven het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten en in Nederland in de periode 2008-2011.

2.8 Conclusie

Van het jaar 2010 zijn gegevens beschikbaar die het bemogelijken de sportdeelnamecijfers van Maastricht te vergelijken met die van vergelijkbare gemeenten en Nederland. Het blijkt dat in 2010 58 procent van de volwassenen van 18 tot en met 79 jaar in Maastricht minimaal 12 keer per jaar aan sport deed. Dit percentage bedraagt 63 in vergelijkbare gemeenten en 62 in Nederland. De gepresenteerde cijfers van de jeugd van 6 tot en met 17 jaar in Maastricht tonen dat 0 procent helemaal niet sport. Dit cijfer is echter niet voldoende betrouwbaar om er uitspraken aan te ontlenen of het te vergelijken met dat van vergelijkbare gemeenten en van Nederland.
Bij beschouwing van de sportdeelname over de periode 2003-2011, blijkt allereerst dat de sportdeelname van volwassenen in Maastricht is toegenomen van 49 procent in 2004 naar 58 procent in 2010. In vergelijkbare gemeenten is het sportdeelnamecijfer gestegen van 58 procent in 2003 naar 63 procent in 2011. In Nederland ging de sportdeelname van volwassenen van 56 procent in 2003 naar 64 procent in 2011.
Van Maastricht is alleen voor 2010 bekend hoe hoog de sportdeelname was voor de totale bevolking van 6 tot en met 79 jaar: 62 procent. In vergelijkbare gemeenten steeg het sportdeelnamecijfer onder de bevolking van 6-79 jaar van 58 procent in 2003 naar 66 procent in 2010 en 68 procent in 2011. In Nederland ging dit cijfer van 62 procent in 2003 naar 66 procent in 2010 en 69 procent in 2011.
De toename van sportdeelname in Maastricht is vooral toe te schrijven aan de toename van sportende mensen van 26 tot en met 35 jaar en van 46 tot en met 79 jaar. In vergelijkbare gemeenten zijn het juist de 18-25-jarigen die meer zijn gaan sporten, alsook de 46-79-jarigen. Ook in Nederland als geheel is de toename toe te schrijven aan de bevolking van 46 tot en met 79 jaar.
In enkele buurten in Maastricht ligt het sportdeelnamecijfer nog altijd onder de 50 procent.

Voor vergelijkbare gemeenten en voor Nederland is bekend aan welke sporten de bevolking van 6 tot en met 79 jaar deelneemt. Dit overzicht kan dienen als vergelijkingsmateriaal wanneer deze gegevens in de toekomst ook voor Maastricht bekend worden.
De beweegdeelname onder de volwassen bevolking in Maastricht ligt onder die van vergelijkbare gemeenten en van Nederland. Het percentage dat lid is van een sportvereniging ligt in Maastricht juist iets hoger dan in vergelijkbare gemeenten en in Nederland.

3. Ruimte voor sport

3.1 Onderzoeksmethoden

We voerden een vraag-aanbodanalyse uit van de ruimte voor sport in de gemeente Maastricht, voor de periode 2012-2030. Om de toekomstige ruimtebehoefte vast te stellen, maakten we gebruik van verschillende onderzoeksmethoden.
De gehanteerde analysemethoden baseren zich zoveel mogelijk op harde gegevens. Dat wil zeggen dat de berekeningen gebruikmaken van duidelijk te kwantificeren gegevens zoals teamaantallen, bevolkingsprognoses, planningsnormen en draagvlakcijfers. De toekomstverwachtingen worden berekend aan de hand van bevolkingsprognoses. Hierbij nemen we aan dat de populariteit van voetbal, tennis, hockey en korfbal wordt uitgedrukt door de huidige teamaantallen. Deze teamaantallen vormen daarom de basis voor de analyses. Zijn er redenen om aan te nemen dat een sporttak bovengemiddelde gaat groeien, dan verrichten we aanvullende analyses op basis van verwachte ledengroeipercentages.
Daarnaast zetten we de prognoses af tegen de prognoses die zijn gedaan in het ruimteonderzoek van 2006.

Methode bevolkingsprognose
De bevolkingsprognosemethode is toegepast bij voetbal, hockey en korfbal. Deze methode gaat uit van de teamaantallen van het seizoen 2011-2012, volgens opgave van de sportverenigingen uit de gemeente Maastricht. Deze teamaantallen zijn vermenigvuldigd met de verwachte ontwikkeling van de bevolking, waarbij rekening is gehouden met verschillende leeftijdscategorieën (6-11, 12-17 en 18+). Aan de hand van het verwachte aantal teams bepaalden we vervolgens via berekening van het aantal SWE-teams (seniorwedstrijdequivalent-teams) en via de planningsnormen van NOC*NSF hoeveel velden er nodig zijn in 2015 en 2020.
Voor alle sporten voerden we de berekening uit op stedelijk niveau. Bij voetbal is daarnaast nog een berekening gemaakt op stadskernniveau.

Tabel 3.1 Bevolkingsprognose Maastricht

	2012	2015	2020	2030
6-11 jaar	5.928	5.297	5.238	5.959
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		*-10,6*	*-11,6*	*0,1*
12-17 jaar	6.448	6.280	5.479	5.609
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		*-2,6*	*-15*	*-13*
18-54 jaar	63.564	62.271	59.200	54.009
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		*-2*	*-6,9*	*-15*
6-54 jaar	**75.940**	**73.848**	**69.917**	**65.577**
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		***-2,8***	***-7,9***	***-13,7***
55 jaar en ouder	39.121	41.202	43.771	45.463
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		*5,3*	*11,9*	*16,2*
6 jaar en ouder	**115.061**	**115.050**	**113.688**	**111.040**
Groei/daling t.o.v. 2012 (in %)		***=***	***-1,2***	***-3,4***

Methode trendextrapolatie
De trendextrapolatiemethode is ingezet bij voetbal, omdat voor deze sport de teamaantallen over een langere periode bekend zijn.

Methode ledengroei
De methode ledengroei is ingezet bij hockey, omdat deze sport de afgelopen jaren een bovengemiddelde groei doormaakte, en de verwachting is dat deze groei zich doorzet in de toekomst.

Draagvlakmethode
De draagvlakmethode wordt gebruikt voor de berekening van de behoefte aan ruimte voor de sporthallen.

Tabel 3.2 Berekening ruimtebehoefte: draagvlakmethode (sporthallen)

vaststellen aantal inwoners
↓
bepalen draagvlakcijfers (bandbreedte)
↓
berekenen aantal benodigde voorzieningen
↓
afzetten tegen aanwezig aantal voorzieningen
↓
kwalitatief bepalen waar binnen bandbreedte werkelijk verwachte tekort/overschot ligt

Overzicht analysemethoden per sport
De gehanteerde analysemethoden worden hieronder nogmaals per sport weergegeven.

Tabel 3.3 Overzicht gebruikte methoden per sport

	Analyseniveau	Gehanteerde analysemethode
Voetbal	Stadsdeel Stedelijk	Methode bevolkingsprognose
Tennis	Stedelijk	Methode bevolkingsprognose
Hockey	Stedelijk	Methode bevolkingsprognose Methode ledengroeipercentage KNHB
Korfbal	Stedelijk	Methode bevolkingsprognose
Binnensport	Stedelijk	Draagvlakmethode en bevolkingsprognose

3.2 Voetbal

Tabel 3.4 geeft de uitgangssituatie weer van de voetbalsport in Maastricht voor het seizoen 2012/2013. Deze tabel toont een totaaloverzicht van het aantal natuurgrasvelden, opgesplitst in trainings- en wedstrijdvelden, en het aantal kunstgrasvelden per sportpark. Daarnaast staat per

voetbalvereniging aangegeven over hoeveel senioren- en juniorenteams deze beschikt. Deze cijfers bieden ten eerste een overzicht van de actuele situatie van de voetbalsport in Maastricht en dienen ten tweede als basis voor de berekeningen van overschotten en tekorten aan trainings- en wedstrijdvelden.
Oefenhoeken staan apart weergegeven in tabel 3.4. In de daaropvolgende tabellen blijven deze oefenhoeken buiten beschouwing, omdat zij vanwege hun geringe afmeting niet meedoen in de berekening.
Mocht zich een overschot of tekort voordoen aan trainings- of wedstrijdvelden, dan staat dit vermeld in de toelichting bij de tabellen.
Bij de berekeningen die ten bate van tabel 3.5 en 3.6 zijn uitgevoerd, is één kunstgrasveld gelijk gesteld aan twee grasvelden (één wedstrijdveld en één trainingsveld) vanwege de hogere bespeelbaarheid. Deze normen zijn vastgesteld door NOC*NSF.

Verdeling wedstrijdvelden zaterdag en zondag
In Maastricht spelen volwassenen hun voetbalwedstrijden vooral op zondag. Daarentegen spelen de veteranen bij de mannen hun wedstrijden op zaterdag, evenals de jeugdelftallen.

Tabel 3.4 Voetbal in Maastricht per stadsdeel en sportpark - uitgangssituatie seizoen 2012-2013

			Velden				Aantal teams													
			natuurgras		kunst-	oefen-	Senioren heren		Senioren dames		Junioren				Pupillen				Overig	Totaal
Stadsdeel	Sportpark	Voetbalvereniging(en)	*training*	*wedstrijd*	gras	hoek	Vet. za	Zo	Za	Zo	A	B (mA)	C	mBC	D	E	F	mD	G	
Zuidwest																				
	Jekerdal	SC Jekerdal		1,0	2,0	2,0	2	4	0	0	2	3	4	0	6	8	5	0	0	34
	Wolder	RKSV Leonidas	2,0	1,0	0,0	0,0	1	5	0	1	1	1	2	0	2	5	4	0	0	22
	Totaal		**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**3**	**9**	**0**	**1**	**3**	**4**	**6**	**0**	**8**	**13**	**9**	**0**	**0**	**56**
Noordwest																			0	
	West	RKVVL/Polaris	3,0	1,0	2,0	0,0	1	6	0	2	1	2	3	0	5	5	5	0	0	30
	Toustruwe	VV Standaard	1,0	2,0	0,0	1,0	1	4	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	9
	Caberg	SC Caberg		1,0	0,0	1,0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	Daalhof	VV Daalhof	1,0	1,0	0,0	1,0	0	5	0	0	1	2	2	0	2	4	3	0	0	19
	Totaal		**5,0**	**5,0**	**2,0**	**3,0**	**3**	**18**	**0**	**2**	**2**	**5**	**5**	**0**	**8**	**10**	**9**	**0**	**0**	**62**
Noordoost																				
	Limmel	RKVCL	1,0	1,0	0,0	1,0	0	3	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	7
	Itteren	IBC '03	0,5	1,5	0,0	0,0	1	3	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	8
	Boschpoort	RKBFC		1,0	0,0	1,0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	De Geusselt	RKVV Willem I	2,0	2,0	2,0	2,0	1	4	0	0	0	1	1	0	0	2	2	0	0	11
		Geusselt Sport**					1	7	0	1	0	0	1	0	1	2	1	0	0	14
		RKASV					1	6	0	0	2	2	2	0	3	6	4	0	0	26
		MVV BVO					0	1	0	0	1	1	2	0	2	1	0	0	0	8
	Totaal		**3,5**	**5,5**	**2,0**	**4,0**	**4**	**27**	**0**	**3**	**3**	**5**	**6**	**0**	**8**	**13**	**9**	**0**	**0**	**78**
Zuidoost																				
	Heugem	RKHSV/DBSV	1,0	2,0	0,0	2,0	1	11	0	2	2	2	3	2	3	5	4	5	0	40
	Zuid (De Heeg)	VV De Heeg		1,0	1,0	0,0	1	4	0	0	0	2	0	0	2	2	2	0	0	13
	Scharn	VV Scharn	0,5	1,5	2,0	2,0	1	6	0	1	3	4	5	1	7	12	10	0	0	50
	Heer (Demertstr./Laan i.d. Drinck)	RKSV Heer	2,0	2,0	0,0	1,0	1	6	0	1	1	1	2	0	2	4	2	0	0	20
	Totaal		**3,5**	**6,5**	**3,0**	**5,0**	**4**	**27**	**0**	**4**	**6**	**9**	**10**	**3**	**14**	**23**	**18**	**5**	**0**	**123**
Totaal Maastricht*			**14,0**	**19,0**	**9,0**	**14,0**	**14**	**81**	**0**	**10**	**14**	**23**	**27**	**3**	**38**	**59**	**45**	**5**	**0**	**319**

* Kunstgrasvelden tellen in de planning dubbel (één wedstrijdveld en één trainingsveld) terwijl oefenhoeken buiten beschouwing worden gelaten.
De 33 natuurgrasvelden betreffen 19 wedstrijdvelden en 14 trainingsvelden. Totaal worden er voor de planning 51 velden (= 14 + 19 + (9 * 2)) meegenomen.
De trainingscapaciteit is (14 + 9) 23 velden; de wedstrijdcapaciteit is (19 + 9) 28 velden.
** Fusie per 2012/2013 tussen RKSV Rapid en SC WVV '28.

Tabel 3.5 Voetbal in Maastricht t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal teams														Behoefte aan velden			Resultaat		
	Senioren heren		Senioren dames		Junioren				Pupillen				Overig	Totaal	Wedstrijd	Training		Behoefte	Aanbod	Overschot / tekort
	Za	Zo	Za	Zo	A	B (mA)	C	mBC	D	E	F	mD	G			Totaal	Afgerond			
2012	14	81	0	10	14	23	27	3	38	50	45	5	0	319	22	15,05	15	37	51	14
2015	13,2	79,4	0	9,8	13,6	22,4	26,3	2,9	34,0	52,7	40,2	4,5	0	299,0	21	14,36	15	36	51	15
2020	11,8	75,4	0	9,3	11,9	19,5	22,9	2,5	33,0	52,1	39,8	4,4	0	283,4	19	13,44	14	33	51	18
2030	11,9	68,8	0	8,5	12,2	20,0	23,5	2,6	38,2	50,3	45,2	5,0	0	295,3	20	13,45	14	34	51	17

Toelichting tabel 3.5
Op basis van de stedelijke gegevens en NOC*NSF-normen voorziet het huidige aantal voetbalvelden in de gemeente Maastricht in de stedelijke behoefte aan voetbalvelden; er is zelfs een overschot van 14 velden. Dit overschot behelst 8 trainingsvelden en 6 wedstrijdvelden. De berekeningen houden geen rekening met oefenhoeken.

Bij een ongewijzigd aanbod aan voetbalvelden en rekening houdend met de bevolkingsontwikkeling, breidt het overschot zich naar verwachting in de periode 2012-2030 verder uit.
In 2015 stijgt het overschot naar 15 voetbalvelden en in 2020 loopt het overschot zelfs op naar 18 voetbalvelden. De toename van het overschot in 2020 komt met name door een stijging van het overschot aan wedstrijdvelden van 6 naar 9. In de periode 2020-2030 loopt de bevolkingsomvang volgens de prognose weer wat op, waardoor de behoefte aan voetbalvelden ten opzichte van 2020 toeneemt. Hierdoor daalt het overschot aan voetbalvelden van 18 naar 17.

Tabel 3.5 gaat uit van de fictieve situatie dat teams niet aan een vereniging of accommodatie gebonden zijn, maar wedstrijden en trainingen kunnen houden op elk voetbalveld in gemeente Maastricht. Planologisch gezien is dit de ideale situatie, maar het is niet de realiteit. De clubs spelen op verschillende parken in de stad en elk park kent overschotten of tekorten die praktisch gezien niet bij elkaar kunnen worden opgeteld of van elkaar afgetrokken. Op de meeste parken is er sprake van een lichte onderbezetting. De prognose geeft daarom een overschatting van het overschot aan velden. Dit wordt zichtbaar als we de analyses van stedelijk niveau naar stadsdeelniveau verplaatsen (zie tabel 3.6).

Tabel 3.6 Voetbal in Maastricht per stadsdeel t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

Jaar	Aantal teams													Totaal	Behoefte aan velden			Resultaat		
	Senioren heren		Senioren dames		Junioren				Pupillen				Overig		Wedstrijd	Training		Behoefte	Aanbod	Overschot / tekort
	Za	Zo	Za	Zo	A	B (mA)	C	mBC	D	E	F	mD	G			Totaal	Afgerond			
Zuidwest																				
2012	3	9	0	1	3	4	6	0	8	13	9	0	0	56	5	2,45	3	8	8	0
2015	2,83	8,82	0	0,98	2,02	3,90	5,84	0	7,15	11,62	8,04	0	0	52,10	4	2,32	3	7	8	1
2020	2,54	8,38	0	0,93	2,55	3,40	5,10	0	7,07	11,49	7,95	0	0	49,40	4	2,17	2	6	8	2
2030	2,55	7,65	0	0,85	2,61	3,48	5,22	0	8,04	13,07	9,05	0	0	52,51	4	2,22	2	6	8	2
Noordwest																				
2012	3	18	0	2	2	5	5	0	8	10	9	0	0	62	4	3,02	3	7	14	7
2015	2,83	17,63	0	1,96	1,05	4,87	4,87	0	7,15	8,04	8,04	0	0	58,24	4	2,80	3	7	14	7
2020	2,54	16,76	0	1,86	1,70	4,25	4,25	0	7,07	8,84	7,95	0	0	55,22	4	2,70	3	7	14	7
2030	2,55	15,29	0	1,70	2,61	3,48	5,22	0	8,04	10,05	9,05	0	0	57,99	4	2,75	3	7	14	7
Noordoost																				
2012	4	27	0	3	3	5	6	0	8	13	9	0	0	78	6	4,00	4	10	13	3
2015	3,78	26,45	0	2,94	2,02	4,87	5,84	0	7,15	11,62	8,04	0	0	73,61	6	3,84	4	10	13	3
2020	3,38	25,15	0	2,79	2,55	4,25	5,10	0	7,07	11,49	7,95	0	0	69,72	6	3,60	4	10	13	3
2030	3,40	22,94	0	2,55	2,61	4,35	5,22	0	8,04	13,07	9,05	0	0	71,23	5	3,54	4	9	13	4
Zuidoost																				
2012	4	27	0	4	6	9	10	3	14	23	18	5	0	123	9	5,58	6	15	16	1
2015	3,78	26,45	0	3,92	5,84	8,77	9,74	2,92	12,51	20,55	16,08	4	0	115,03	8	5,31	6	14	16	2
2020	3,38	25,15	0	3,73	5,10	7,65	8,50	2,55	12,37	20,32	15,90	4	0	109,06	8	4,97	5	13	16	3
2030	3,40	22,94	0	3,40	5,22	7,83	8,70	2,61	14,07	23,12	18,09	5	0	114,41	8	5,01	5	13	16	3

Toelichting tabel 3.6
Wanneer de berekeningen per stadsdeel worden uitgevoerd, blijkt dat de behoefte aan voetbalvelden anders is dan de berekening op stadsniveau liet zien. Op een kleiner schaalniveau meten we immers, mede door afronding (≥ 0,25 = 1), een grotere totale behoefte. Daarnaast kan op stedelijk niveau een tekort in het ene stadsdeel ogenschijnlijk worden opgeheven door een overschot in een ander stadsdeel. Analyses op stadsdeelniveau bieden beter zicht op de behoeften in verschillende delen van de stad. Overigens is het desondanks mogelijk dat een stadsdeel een overschot kent, terwijl één of zelfs meerdere sportparken in het betreffende stadsdeel velden tekort hebben. Hieronder volgt een beschrijving van de resultaten van de analyse op stadsdeelniveau.

In stadsdeel Zuidwest, met sportparken Jekerdal en Wolder, bestaat er wat betreft het totaal aantal voetbalvelden momenteel een evenwichtssituatie. Er is echter behoefte aan 5 wedstrijdvelden waar er 4 beschikbaar zijn, terwijl er een behoefte bestaat aan 3 trainingsvelden tegenover een aanbod van 4. In 2015 ontstaat er in stadsdeel Zuidwest een overschot aan 1 voetbalveld, oplopend tot 2 in 2030. Dit overschot is het gevolg van een daling van de behoefte aan wedstrijdvelden van 5 (in 2012) naar 4 (in 2020 en 2030) en aan trainingsvelden van 3 (in 2012) naar 2 (in 2020 en 2030).

In stadsdeel Noordwest (sportparken West, Toustruwe, Caberg en Daalhof) geldt er voor de gehele periode 2012-2030 een overschot aan 7 voetbalvelden. Het betreft hier een overschot aan 3 wedstrijdvelden en 4 trainingsvelden.

Stadsdeel Noordoost, waar sportparken Limmel, Itteren, Boschpoort en De Geusselt zijn gelegen, heeft in 2012 een overschot aan 3 voetbalvelden. In de periode 2020-2030 loopt dit op tot 4. Het overschot in 2012 bestaat uit een overschot aan 1,5 wedstrijdveld en 1,5 trainingsveld. In 2030 is het overschot aan wedstrijdvelden gegroeid tot 2,5.
We rekenen in dit stadsdeel met een half wedstrijd- en een half trainingsveld. Dit komt doordat sportpark Itteren een natuurgrasveld heeft dat niet specifiek tot de trainingsvelden behoort, maar ook niet tot de wedstrijdvelden.

Stadsdeel Zuidoost, met sportparken Heugem, Zuid (De Heeg), Scharn en Heer (Demertstraat/Laan in den Drink), telt in 2012 een overschot aan 1 voetbalveld, bestaande uit 0,5 wedstrijdveld en 0,5 trainingsveld.
In 2015 is dit overschot gegroeid tot 2 voetbalvelden en in 2020 en 2030 tot 3 voetbalvelden. De toename van het overschot in stadsdeel Zuidoost is het gevolg van een daling in de behoefte aan wedstrijdvelden in 2015 (van 9 naar 8) en aan trainingsvelden in 2020 (van 6 naar 5).
Op sportpark Scharn rekenen we met een half wedstrijd- en een half trainingsveld, omdat hier, evenals op sportpark Itteren, een natuurgrasveld ligt dat afwisselend voor trainingen en wedstrijden wordt gebruikt.

3.3 Tennis

De tennissport in Maastricht is volledig geprivatiseerd. Deze analyse richt zich dan ook niet op het adviseren ten aanzien van de overschotten en/of tekorten binnen het tennis. Wel schetst de analyse een duidelijk beeld van de huidige en toekomstige situatie in het Maastrichtse tennis. Voor de berekening van de situatie in de tennissport maakten we gebruik van de ledenaantallen van de Maastrichtse tennisverenigingen, de huidige en toekomstige bevolkingscijfers, het aantal verlichte en onverlichte banen (zie tabel 3.7) en de bespelingsnormen zoals opgesteld door NOC*NSF. Bij verlichte banen gaan we uit van 90 leden per baan; bij onverlichte banen van 70 leden per baan.

Tabel 3.7 Verlichte en onverlichte banen

Tennisvereniging	Aantal banen	waarvan verlicht	waarvan onverlicht
LTC Dousberg	8	5	3
MLTC Ready	10	9	1
TC Hazendans	12	6	6
LTC Maasvogels	7	7	0
LTV Borgharen	3	0	3
LTV Heugem	4	4	0
TC De Burght	9	3	6
TC Kimbria	9	9	0
Totaal	**62**	**43**	**19**

Tennis in de gemeente Maastricht

Op twee tennisverenigingen na, constateren we in Maastricht een ruim overschot aan tennisbanen (tabel 3.9). Gemeentebreed komt dit overschot neer op 22 tennisbanen. Alleen tennisvereniging Kimbra heeft te maken met een tekort, van 2 banen. LTV Heugem is de enige tennisvereniging waar het aantal leden in evenwicht is met het aantal banen.
De verwachting, op basis van de bevolkingsprognosemethode, is dat het overschot gemeentebreed gestaag oploopt naar 23 banen in 2015, 25 banen in 2020 en 27 banen in 2030. Dat komt ondermeer door het teruglopen van het tekort van tennisvereniging Kimbra van 2 banen naar 1 baan en doordat bij LTV Heugem de evenwichtssituatie verandert in een overschot van 1 baan.
In deze berekeningen zijn de indoorbanen in Maastricht buiten beschouwing gelaten.

Vergelijking ruimteonderzoek 2006

De prognoses uit het ruimteonderzoek in 2006 komen gemeentebreed gezien sterk overeen met de huidige situatie en prognoses. Er is kortom een (groot) overschot aan tennisbanen in Maastricht.
In 2006 werd er reeds een tekort gesignaleerd bij tennisvereniging Kimbra, dat zou aanhouden tot 2020. In tegenstelling tot de prognose in 2006, toen er tot 2020 een tekort van 1 baan werd voorspeld, geeft de huidige prognose aan dat er tot 2015 een tekort is van 2 banen en tot 2030 van 1 baan.

Vergelijking ruimteonderzoek Leiden, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven

Leiden

Uit het ruimteonderzoek van 2011 komt naar voren dat de gemeente Leiden een tekort heeft van acht tennisvelden. Dit tekort daalt echter, volgens de bevolkingsprognosemethode, naar een tekort van twee tennisbanen in 2021 en een evenwichtssituatie in 2031. Tevens wordt er gerapporteerd dat één Leidse tennisvereniging wegens ruimtegebrek een ledenstop heeft ingesteld.

Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven

Voor deze vier Noord-Brabantse gemeenten is geen ruimteonderzoek uitgevoerd.

Om ondanks het ontbreken van vergelijkingsmateriaal qua ruimtebehoefte voor de tennissport toch tot een vergelijking tussen de zes gemeenten te komen, staat in tabel 3.8 hoeveel tennisbanen er per gemeente per 10.000 inwoners (6 jaar en ouder) beschikbaar zijn.

Tabel 3.8 aantal tennisbanen per 10.0000 inwoners van 6 jaar en ouder

Gemeente	Aantal inwoners 6 jaar en ouder in 2010	Aantal tennisbanen	Aantal tennisbanen per 10.000 inwoners
Leiden	109.835	43	3,92
Breda	161.418	112	6,94
Tilburg	191.510	99	5,17
's-Hertogenbosch	129.931	93	7,16
Eindhoven	200.080	110	5,50
Maastricht	**113.227**	**62**	**5,48**

In tabel 3.8 is te zien dat 's-Hertogenbosch met 7,16 tennisbanen per 10.000 inwoners het hoogst scoort, gevolgd door Breda (6,94 banen), Eindhoven (5,50 banen), Maastricht (5,48 banen) en Tilburg (5,17 banen). Leiden heeft met 3,92 tennisbanen het minste aantal banen per 10.000 inwoners.

Tabel 3.9 Tennis in Maastricht t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

		Aantal leden			Planningsnorm*		Behoefte	Resultaten		
Jaar	Vereniging	Senioren	Jeugd	Totaal	Jeugd	Senioren	Banen	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	LTC Dousberg**	214	39	253	83	63	3,73	8	4,27	4
	MLTC Ready**	271	131	402	88	68	5,29	10	4,71	4
	TC Hazendans***	450	24	474	80	60	7,43	12	4,58	4
	LTC Maasvogels	142	1	143	90	70	1,95	7	5,05	5
	LTV Borgharen	33	0	33	70	50	0,62	3	2,38	2
	LTV Heugem	189	73	262	90	70	3,39	4	0,61	0
	TC De Burght	263	127	390	77	57	6,06	9	2,94	3
	TC Kimbria	645	190	835	90	70	10,92	9	-1,92	-2
	Totaal	**2207**	**585**	**2792**	**84**	**64**	**39,88**	**62**	**22,12**	**22**
2015	LTC Dousberg**	209,6	36,4	246,1	83	63	3,63	8	4,37	4
	MLTC Ready**	265,5	122,3	387,8	88	68	5,12	10	4,88	5
	TC Hazendans***	440,8	22,4	463,3	80	60	7,26	12	4,74	4
	LTC Maasvogels	139,1	0,9	140,0	90	70	1,91	7	5,09	5
	LTV Borgharen	32,3	0,0	32,3	70	50	0,61	3	2,39	2
	LTV Heugem	185,2	68,2	253,5	90	70	3,28	4	0,72	0
	TC De Burght	257,7	118,5	376,2	77	57	5,86	9	3,14	3
	TC Kimbria	631,9	177,4	809,3	90	70	10,60	9	-1,60	-2
	Totaal	**2162**	**546,2**	**2708,4**	**84**	**64**	**38,75**	**62**	**23,25**	**23**
2020	LTC Dousberg**	199,3	33,8	233,1	83	63	3,44	8	4,56	4
	MLTC Ready**	252,4	113,5	365,9	88	68	4,83	10	5,17	5
	TC Hazendans***	419,1	20,8	439,9	80	60	6,90	12	5,10	5
	LTC Maasvogels	132,3	0,9	133,1	90	70	1,81	7	5,19	5
	LTV Borgharen	30,7	0,0	30,7	70	50	0,58	3	2,42	2
	LTV Heugem	176,0	63,3	239,3	90	70	3,11	4	0,89	1
	TC De Burght	244,9	110,1	355,0	77	57	5,53	9	3,47	3
	TC Kimbria	600,7	164,7	765,4	90	70	10,03	9	-1,03	-1
	Totaal	**2055,5**	**507,0**	**2562,5**	**84**	**64**	**36,69**	**62**	**25,31**	**25**
2030	LTC Dousberg**	181,8	36,5	218,4	83	63	3,21	8	4,79	5
	MLTC Ready**	230,3	122,8	353,1	88	68	4,63	10	5,37	5
	TC Hazendans***	382,4	22,5	404,9	80	60	6,34	12	5,66	5
	LTC Maasvogels	120,7	0,9	121,6	90	70	1,66	7	5,34	5
	LTV Borgharen	28,0	0,0	28,0	70	50	0,53	3	2,47	2
	LTV Heugem	160,6	68,4	229,0	90	70	2,95	4	1,05	1
	TC De Burght	223,5	119,1	342,5	77	57	5,29	9	3,71	3
	TC Kimbria	548,0	178,1	726,2	90	70	9,46	9	-0,46	-1
	Totaal	**1875,2**	**548,5**	**2423,7**	**84**	**64**	**34,50**	**62**	**27,50**	**27**

* Overdag spelende senioren (dames gepensioneerden) kennen dezelfde norm als de jeugd. Aangenomen is dat 20 procent van de senioren ook overdag kan spelen.

** Van accommodaties van deze verenigingen maakt ook studentenvereniging MSTV gebruik; hiervan zijn geen ledenaantallen beschikbaar.

*** Inclusief ledentennisvereniging GTM

3.4 Hockey

Voor de berekening van de situatie omtrent de hockeysport in Maastricht hebben we gebruikgemaakt van de huidige en toekomstige bevolkingscijfers, de verwachte en daadwerkelijke ledengroeicijfers van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB), het aantal teams en velden van de Maastrichtse Hockey Club (MHC) en de bespelingsnormen zoals opgesteld door NOC*NSF.

Hockey in de gemeente Maastricht

Momenteel doet zich in de gemeente Maastricht een tekort voor van 2 hockeyvelden. Wanneer we uitgaan van de bevolkingsprognosemethode, zwakt dit tekort in de komende jaren af tot 1 hockeyveld in 2020 (tabel 3.9). Echter, de bevolkingsprognose geeft aan dat het tekort tussen 2020 tot 2030 weer groeit tot 2 velden.

De afgelopen jaren heeft de hockeysport een groeispurt gemaakt qua ledenaantal. Deze groei was de afgelopen jaren 5 procent, waar de KNHB 3,85 procent had voorspeld. Deze situatie was aanleiding voor het opstellen van een extra prognose, die ervan uitgaat dat de groei van 5 procent zich doorzet tot 2015, waarna deze tussen 2015 en 2030 afzwakt naar 3,85 procent. Voor de gemeente Maastricht betekent dit dat het tekort van 2 hockeyvelden in 2012 zich in 2015 uitbreidt tot 3 velden, in 2020 tot 4 velden en in 2030 tot 7 velden.

Vergelijking ruimteonderzoek 2006

Het ruimteonderzoek uit 2006 berekent de behoefte aan ruimte voor hockey in Maastricht alleen op basis van de bevolkingsprognosemethode, zonder rekening te houden met ledenaantallen van de KNHB. Met de bevolkingsprognosemethode werd in 2006 voor de periode 2006-2020 een tekort geconstateerd van 1 hockeyveld. Het moge duidelijk zijn dat de groei die hockey de afgelopen jaren kent, de behoefte aan ruimte voor deze sport heeft vergroot.

Vergelijking ruimteonderzoek Leiden, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven

Leiden

Uit het ruimteonderzoek dat in 2011 in Leiden werd uitgevoerd blijkt dat de hockeysport aldaar niet kan groeien door ruimtegebrek. Veel nieuwe leden stromen hierdoor uit naar hockeyverenigingen buiten de gemeente Leiden. In 2011 is er een tekort aan 1 hockeyveld. De behoefte aan ruimte voor hockey groeit in 2021 en 2031: in 2021 bedraagt het tekort 2 velden; in 2031 zelfs 5 velden. De behoefte wordt bepaald aan de hand van de bevolkingsprognosemethode en de ledengroei van hockey.

Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven

Voor deze vier Noord-Brabantse gemeenten is geen ruimteonderzoek uitgevoerd.

Tabel 3.10 Hockey in Maastricht t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

		Aantal velden	Aantal teams					Behoefte aan velden		Resultaten		
Jaar	Vereniging	Kunstgras + semi-waterveld	Senioren	Junioren ABC	Pupillen D	Pupillen EF	Totaal	Zondag	Zaterdag	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	MHC	3	18	28	10	19	75	2,00	4,75	3	-1,75	-2
2015	MHC	3	17,63	27,27	8,94	16,98	70,82	1,96	4,49	3	-1,49	-2
2020	MHC	3	16,76	23,79	8,84	16,79	66,18	1,86	4,09	3	-1,09	-1
2030	MHC	3	15,29	24,36	10,05	19,10	68,80	1,70	4,35	3	-1,35	-2

Tabel 3.11 Hockey in Maastricht t/m 2015 o.b.v. 5,0% ledengroei KNHB en t/m 2030 o.b.v. 3,85% verwachte ledengroei KNHB

		Aantal velden	Aantal teams					Behoefte aan velden		Resultaten		
Jaar	Vereniging	Kunstgras + semi-waterveld	Senioren	Junioren ABC	Pupillen D	Pupillen EF	Totaal	Max. behoefte Zo	Max. behoefte Za	Huidig aanbod	Overschot / tekort	Afgerond
2012	MHC	3	18	28	10	19	75	2,00	4,75	3	-1,75	-2
2015	MHC	3	20,83	32,40	11,57	21,98	86,78	2,31	5,50	3	-2,50	-3
2020	MHC	3	25,16	39,13	13,98	26,56	104,82	2,80	6,64	3	-3,64	-4
2030	MHC	3	36,71	57,10	20,39	38,74	152,94	4,08	9,69	3	-6,69	-7

3.5 Korfbal

Voor de berekening van de ruimtebehoefte voor korfbal in de gemeente Maastricht is gebruikgemaakt van het aantal teams van Korfbalvereniging Maastricht, de huidige en toekomstige bevolkingscijfers, het aantal velden en de bespelingsnormen zoals opgesteld door NOC*NSF.

Korfbal in de gemeente Maastricht
De gemeente Maastricht kent momenteel geen tekort aan korfbalvelden (tabel 3.12). Korfbalvereniging Maastricht heeft aan het ene kunstgrasveld waarover zij beschikken voldoende tot 2030. Bovendien is de accommodatie van de korfbalvereniging afgelopen jaar gerenoveerd.

Vergelijking ruimteonderzoek 2006
Ook het ruimteonderzoek uit 2006 meldde voor de huidige en toekomstige situatie geen tekorten en/of overschotten voor wat betreft korfbal in de gemeente Maastricht.

Vergelijking ruimteonderzoek Leiden, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven
Leiden
De gemeente Leiden heeft in 2011 een overschot van 6 korfbalvelden. Het aanbod aan korfbalvelden in 2011 is 11, terwijl de totale behoefte 5 velden is. De prognose wijst uit dat er tot 2031 een behoefte aan 5 korfbalvelden blijft bestaan.
Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven
Voor deze vier Noord-Brabantse gemeenten is geen ruimteonderzoek uitgevoerd.

Tabel 3.12 Korfbal in Maastricht t/m 2030 volgens bevolkingsprognosemethode

		Aantallen teams					Behoefte	Resultaten		
Jaar	Vereniging	Senioren	junioren A	junioren BC	junioren DEF	Totaal	Totaal	Huidig aanbod*	Overschot / tekort	Afgerond
2012	KV Maastricht	3	1	0	0	4	0,22	1	0,78	0
2015	KV Maastricht	2,94	0,97	0,00	0,00	3,91	0,22	1	0,78	0
2020	KV Maastricht	2,79	0,97	0,00	0,00	3,77	0,21	1	0,79	0
2030	KV Maastricht	2,55	0,85	0,00	0,00	3,40	0,19	1	0,81	0

* Het sportveld van KV Maastricht heeft 1 kunstgrasveld.

3.6 Binnensportaccommodaties

De binnensportverenigingen in de gemeente Maastricht hebben, geen eigen accommodatie, en zijn zodoende afhankelijk van de gemeentelijke sportaccommodaties. Dit betekent dat we de behoefte aan ruimte voor binnensporten kunnen berekenen aan de hand van draagvlakcijfers voor sporthallen. Voor de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties (in 2015, 2020 en 2030) maken we gebruik van de bevolkingsprognose voor deze jaartallen. Door het huidige aanbod van sporthallen daar tegenover te zetten komen tekorten/overschotten aan het licht. Deze zogenaamde draagvlakmethode gaat uit van een maximale en minimale variant. De maximale variant neemt als uitgangspunt één sporthal per 15.000 inwoners (6 jaar en ouder), de minimale variant één sporthal per 20.000 inwoners (6 jaar en ouder). Deze normwaarden zijn vastgesteld door NOC*NSF.
De bandbreedte houdt geen rekening met sportzalen, omdat deze kleiner zijn dan sporthallen en niet toereikend zijn voor alle vormen van sportbeoefening. De sportzalen worden dus niet primair in de berekeningen meegenomen, maar dienen als buffer of opvang voor sportactiviteiten die door ruimtegebrek niet in de sporthallen terecht kunnen, en zich lenen voor beoefening in sportzalen.

Tabel 3.13 gaat uit van 5 sporthallen. De voormalige sporthal Randwijck is inmiddels afgebroken, maar op diezelfde plek is een tijdelijke sporthal geplaatst. Op termijn wordt een nieuwe sporthal gebouwd door de universiteit van Maastricht, voor met name studentensport. Ook de huidige sporthal Geusselt zal verdwijnen. Op een nieuwe plek in het Geusseltgebied, nabij het stadion, wordt een nieuwe multifunctionele sporthal gebouwd.

Tabel 3.13 Overzicht huidig aanbod sporthallen

Stadsdeel	Sporthal	Aantal sporthallen
Noordwest	Belfort	1
Noordwest	Daalhof	1
Noordoost	Geusselt	1
Zuidoost	De Heeg	1
Zuidoost	Randwijck	1
Maastricht totaal		**5**

Van deze 5 sporthallen is en blijft sporthal Randwijck voorbehouden aan de studentensport, al wordt deze sporthal ook gebruikt door enkele basisscholen. In tabel 3.14 zijn deze 5 sporthallen verwerkt in de vraag-aanbodanalyse voor het jaar 2012.

Tabel 3.14 Vraag-aanbodanalyse 2012

	Minimumvariant	Maximumvariant
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000
Aantal inwoners*	115.061	115.061
Benodigd aantal sporthallen	5,8	7,7
Huidig aanbod (incl. 1 studentensporthal)	5	5
Overschot (+) of tekort (-)	-0,8	-2,7
Overschot (+) of tekort (-) (afgerond)	-1	-3

* Bevolking van 6 jaar en ouder

De analyse op basis van draagvlakcijfers toont aan dat de gemeente Maastricht in de minimumvariant een tekort heeft aan 1 sporthal. In de maximumvariant wordt er een tekort van 3 sporthallen gesignaleerd. Omdat er in de gemeente Maastricht geen bijzonderende knelpunten zijn waargenomen en omdat een blik op de bezettingsgraden van de sporthallen uitwijst dat er geen sporthal aan zijn limiet zit, moeten we eerder worden uitgaan van de minimumvariant.
In Maastricht zijn 8 gemeentelijke sportzalen en 17 gemeentelijke gymzalen waar particulieren, sportverenigingen, basisscholen, et cetera. gebruik van maken. Deze zalen vangen het tekort (gedeeltelijk) op. Voor bezettingsgraden, zie hoofdstuk 4.

Vergelijking ruimteonderzoek 2006
De situatie in 2012 is ietwat veranderd ten opzichte van die in 2006. In 2006 was er in de minimumvariant een evenwichtssituatie en in de huidige situatie is er een tekort van 1 sporthal. Het tekort van 2 sporthallen in de maximumvariant van 2006 is in 2012 opgelopen tot een tekort van 3 hallen.
Het tekort valt te verklaren doordat sporthal Randwyck in 2006 is meegenomen in de analyse als twee sporthallen (het was namelijk van oorsprong een dubbele sporthal) en in de huidige analyse als één sporthal.

Vergelijking met Leiden, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven
Leiden
De gemeente Leiden beschikt in 2010 over 3 sporthallen en met 109.835 inwoners (6 jaar en ouder) doet zich in de minimumvariant, waarvan in Leiden wordt uitgegaan, een tekort voor van 2,5 sporthallen. Dit tekort wordt echter deels opgevangen door een grote sportzaal en een turnhal. Overigens wordt er met halve sporthallen geteld, omdat de grote sportzaal waarover de gemeente Leiden beschikt gemakshalve als halve sporthal wordt meegerekend.
Breda
De gemeente Breda, met een inwonertal van 161.418 (6 jaar en ouder), telt in 2010 8 sporthallen. In de minimumvariant betekent dit een evenwichtssituatie; in de maximumvariant is er een tekort van 3 sporthallen. Daarnaast heeft Breda nog 4 sportzalen.
Tilburg
In de gemeente Tilburg bevinden zich in 2010 12 sporthallen. Met 191.510 (6 jaar en ouder) inwoners betekent dit in de minimumvariant een overschot van 2 sporthallen; in de maximumvariant is er een tekort van 1 sporthal. In Tilburg zijn er ook nog 4 sportzalen.
Den Bosch
In de gemeente Den Bosch zijn in 2010 10 sporthallen bij een inwonertal van 129.931 (6 jaar en ouder). In de minimumvariant wijst dit op een overschot van 3 sporthallen; in de

maximumvariant is er een overschot van 1 sporthal. Ook zijn er in Den Bosch nog 11 sportzalen.
Eindhoven
De gemeente Eindhoven heeft in 2010 19 sporthallen op 200.080 inwoners (6 jaar en ouder). Dit komt in de minimumvariant neer op een ruim overschot van 9 sporthallen; in de maximumvariant is er een overschot van 5 sporthallen. Tevens zijn er in Eindhoven 26 sportzalen.

De vraag is hoe de behoefte aan binnensportaccommodaties er in de toekomst uitziet. Onderstaande tabel 3.15 geeft de verwachtingen voor 2015, 2020 en 2030.

Tabel 3.15 Vraag-aanbodanalyse 2016 t/m 2030 op basis van draagvlakcijfers

	2015		2020		2030	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Draagvlakcijfers sporthallen	20.000	15.000	20.000	15.000	20.000	15.000
Aantal inwoners*		115.050		113.688		111.040
Benodigd aantal sporthallen	5,8	7,7	5,7	7,6	5,6	7,4
Huidig aanbod		5		5		5
Overschot/tekort	-0,8	-2,7	-0,7	-2,6	-0,6	-2,4
Overschot/tekort (afgerond)	-1	-3	-1	-3	-1	-3

* Bevolking van 6 jaar en ouder

Volgens de bevolkingsprognose daalt het aantal inwoners van de gemeente Maastricht licht tot en met 2030, waardoor ook het aantal benodigde sporthallen een lichte daling doormaakt. Uitgaande van de minimumvariant, die in Maastricht het meest van toepassing lijkt, neemt het huidige tekort van 0,8 tot 2030 ietwat af tot 0,6. Het afgeronde tekort blijft echter voor de hele periode 1 sporthal. In de maximumvariant blijft er een tekort van 3 sporthallen.
Zoals eerder vermeld vangen de diverse kleinere sportzalen het tekort (gedeeltelijk) op.

Vergelijking ruimteonderzoek 2006
In 2006 werden prognoses gedaan voor 2010, 2015 en 2020. Ten opzichte van de huidige analyse vielen de prognoses voor de bevolkingsgroei in de gemeente Maastricht hoger uit. Echter, in 2006 werd er gerekend met 6 sporthallen, terwijl er in de huidige en toekomstige situatie slechts 5 sporthallen beschikbaar zijn.
Er werd in 2006 een evenwichtssituatie verwacht voor de minimumvariant in 2015 en 2020, maar dat is veranderd naar een tekort van 1 sporthal in deze jaren.

Vergelijking met Leiden, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven
Leiden
De prognose voor de gemeente Leiden is dat het tekort van 2,5 sporthallen waarmee het in de minimumvariant in 2011 kampt in 2021 en 2031 blijft bestaan. Het tekort wordt ook in die jaren deels opgevangen door een grote sportzaal en een turnhal.
Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven
Over deze gemeenten publiceert het rapport geen bevolkingsprognoses. Het is hierdoor niet mogelijk tekorten/overschotten te berekenen voor de toekomst.

3.7 Conclusie

De gemeente Maastricht heeft op dit moment 15 sportparken met minimaal 1 voetbalveld. In totaal liggen op deze sportparken 33 natuurgrasvelden, waarvan 19 wedstrijd- en 14 trainingsvelden, en 9 kunstgrasvelden. Dit zorgt op stadsniveau voor een overschot van 14 voetbalvelden (6 wedstrijd- en 8 trainingsvelden). Het overschot loopt tot 2020 gestaag op tot 18 velden, waarna het tot 2030 weer ietwat terugloopt naar 17 velden. Stadsdeel Noordwest heeft met 7 voetbalvelden het grootste overschot. Stadsdeel Noordoost heeft een overschot van 3 velden, Zuidoost van 1 veld (0,5 wedstrijd en 0,5 training) en alleen Zuidwest kent momenteel een evenwichtssituatie, al is er wel een tekort aan 1 wedstrijdveld en een overschot aan 1 trainingsveld. Voor elk van de vier stadsdelen ligt een toenemend overschot in het verschiet. De berekeningen houden overigens geen rekening met oefenhoeken.
De 62 tennisbanen bij de tien tennisverenigingen zorgen voor een ruim overschot aan banen in Maastricht. Hoewel de tennissport in Maastricht volledig is geprivatiseerd, is het ons inziens voor de gemeente op zijn minst opmerkelijke informatie dat Maastricht op dit moment een overschot kent van 22 tennisbanen, tot 2030 gestaag oplopend naar 27 banen.
Waar zowel voetbal als tennis kampt met een ruim overschot, is het voor het Maastrichtse hockey woekeren met ruimte. De Maastrichtse Hockeyclub (MHC) beschikt weliswaar over 2 kunstgrasvelden en 1 semi-waterveld, maar heeft desondanks een tekort van 2 velden. Hoewel volgens de bevolkingsprognose dit tekort zich tot 2030 stabiliseert, zorgt de stijgende populariteit van de hockeysport er waarschijnlijk voor dat het tekort sterker groeit dan de bevolking.
Korfbalvereniging Maastricht beschikt over 1 kunstgrasveld en heeft daarmee voldoende ruimte tot 2030.
De analyse op basis van draagvlakcijfers toont aan dat de gemeente Maastricht momenteel een tekort heeft aan 1 sporthal. Dit tekort houdt volgens de prognoses aan tot mimimaal 2030. Het tekort wordt opgevangen door diverse kleinere binnensportaccommodaties.

4. Accommodaties

4.1 Aanwezigheid accommodaties

De gemeente Maastricht is begonnen met het 'spreidingsplan buitensportaccommodaties'. Het raadsvoorstel (2007) kende de volgende doelstelling:

> *"Het raadsvoorstel heeft tot doel kaders vast te stellen om te komen tot concentratie van multifunctionele kwaliteitssportparken in Maastricht (spreidingsplan buitensportaccommodaties). Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de doelstellingen uit de sportnota en het Integraal Accommodatie Beleid en wordt de verbinding gelegd tussen accommodaties, verenigingsondersteuning, evenementen en bewegingsstimulering."*

Inmiddels zijn er drie pilotparken (West, Zuid en Itteren) in gebruik en wordt sportpark Geusselt-Noord in het najaar van 2012 eveneens een volwaardig pilotpark. De verdere uitrol van het spreidingsplan - zoals oorspronkelijk bedoeld - buitensportaccommodaties is echter tot stilstand gekomen. Door tegenvallende grondopbrengsten van de af te stoten sportparken als gevolg van de economische crisis en hogere uitgaven dan geprognosticeerd aan de uitvoering van het totale plan, werd het spreidingsplan begin 2011 naar beneden toe bijgesteld. Dit hield in dat enkel de meest nijpende zaken nog werden opgepakt, niet alle traditionele sportparken zijn afgebouwd, maar ook dat er tenminste een aantal pilotparken zouden zijn waarin alle uitgangspunten van het plan aanwezig waren teneinde een evaluatie in 2013 mogelijk te maken. Door deze gang van zaken is echter wel een tweedeling in sportparken ontstaan; de pilotparken en de traditionele (niet-pilot)parken.

4.2 Aanwezigheid accommodaties per sport

In deze paragraaf zetten we de aantallen accommodaties per sport (atletiek, fitness, golf, hockey, squash, tennis, voetbal en zwemmen) in Maastricht af tegen die in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 4.1 geeft de aantallen accommodaties weer per sport per gemeente. Om vergelijking tussen gemeenten te vergemakkelijken, staat onder het aantal accommodaties als kengetal het aantal accommodaties per 25.000 inwoners.

Tabel 4.1Aanwezigheid accommodaties per sport

	Atletiek	Fitness	Golf	Hockey	Squash	Tennis	Voetbal	Zwemmen
Maastricht	1	21	1	1	1	8	15	3
	0,2	4,4	0,2	0,2	0,2	1,7	3,1	0,6
Vergelijkbare gemeenten	29	524	25	36	48	191	313	93
	0,3	4,8	0,2	0,3	0,4	1,7	2,9	0,8

Vergelijking laat zien dat Maastricht wat betreft aanwezigheid van accommodaties per sport redelijk dicht tegen het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten aan zit.

4.3 Bezettingsgraad

Een belangrijk kengetal omtrent het gebruik van sportaccommodaties is de bezettingsgraad. Dit is de verhouding tussen het totaal aantal beschikbare uren en het aantal uren dat een accommodatie verhuurd is. Deze berekening gaat uit van een maximale verhuur van 14 uur per dag, 7 dagen per week. Deze bezettingsgraad wordt alleen bij binnensportaccommodaties berekend. Dit door het ontbreken van betrouwbare bezettingscijfers van buitensportaccommodaties in vrijwel alle gemeenten.

Bij eerder onderzoek onder Brabantse gemeenten is als norm voor meting van de bezettingsgraad gekozen voor 40 van de 52 weken als maximale verhuur. Deze norm houdt onder meer rekening met onderhoud, seizoensduur en vakantieperiodes. Om de bezettingsgraden te kunnen vergelijken met andere gemeenten maar tegelijkertijd een accuraat beeld van de werkelijkheid te presenteren, hebben we ervoor gekozen twee cijfers te presenteren: de feitelijke bezettingsgraad (zonder correctie voor bovengenoemde aspecten) en de bezettingsgraad naar norm (tabel 4.2).

In Maastricht worden de sporthallen de helft van de beschikbare tijd daadwerkelijk verhuurd. De gym- en sportzalen kennen een lager percentage. Met name de beperkte verhuur van gymzalen valt op: die staan gemiddeld twee derde van de beschikbare uren vrij.

Tabel 4.2 Gebruik gemeentelijke binnensportaccommodaties 2011

	Sporthallen	Gymzalen	Sportzalen	*Totaal*
Totaal accommodaties	4	17	8	*29*
Totale capaciteit (26 weken, 7 dagen per week, 14 uur)	10.192	43.316	20.384	73.892
Totaal verhuurd (in uren)	4.087	11.439	6.497	*22.023*
Bezettingsgraad feitelijk	40%	26%	32%	*30%*
Bezettingsgraad naar norm	52%	34%	41%	*39%*

Met een gemiddelde bezettingsgraad van 39 procent scoort Maastricht lager dan de Brabantse steden die gemiddeld een bezettingsgraad van 52 procent behalen (tabel 4.3).

Tabel 4.3 Bezettingsgraden naar gemeente

	Bezettingsgraden binnensport
Breda	56%
Eindhoven	45%
s-Hertogenbosch	55%
Tilburg	52%
Maastricht	39%

Het gaat bij de berekening van bezettingsgraden niet om de gebruikte, maar om de verhuurde uren. Dit is van belang, omdat de gemeente Maastricht nauwelijks controleert op ‘schemergebruik’, zoals het huren van een gedeelte van een zaal maar deze helemaal gebruiken, of onbetaald een uurtje langer doorgaan.

4.4 Conclusie

De relatieve aantallen accommodaties voor enkele kernsporten komen in Maastricht sterk overeen met het landelijk gemiddelde.

De bezettingsgraden van de binnensportaccommodaties zijn laag, vooral in vergelijking met andere gemeenten. Met name gymzalen staan vaak leeg.

Een aandachtspunt voor de gemeente Maastricht is de controle op schemergebruik van de accommodaties. Nu is het relatief gemakkelijk om slechts een deel van de ruimte of tijd te huren, maar deze toch ten volle te benutten.

5. Tarieven

5.1 Grondslagen voor tarieven

De huidige tarieven voor gemeentelijke sportaccommodaties zijn niet gebaseerd op de werkelijke kosten van het verbruik. Zo is de huur van een natuurgrasveld gelijk aan die van een kunstgrasveld. In aanleg, onderhoud en capaciteit zijn beide typen velden niet te vergelijken, maar voor de vereniging zijn ze een gelijke kostenpost.

De tarieven voor zowel de overdekte als onoverdekte gemeentelijke sportaccommodaties vinden hun grondslag in het prijspeil overdekte sportaccommodaties van 2002. De prijzen zijn sindsdien jaarlijks aangepast met het prijsindexcijfers. Dit geldt ook voor de pilotparken, hoewel deze pas enkele jaren bestaan.

Tarifering is voor de gemeente Maastricht geen instrument om sportbeleid te voeren dat bepaalde groepen verleidt om actief of actiever te worden.

5.2 Differentiatie

Hoewel de gemeente Maastricht het tarievenstelsel van sportaccommodaties niet inzet als beleidsinstrument, hebben bepaalde groepen wel degelijk voordeel en voorrang bij het huren van sportaccommodaties.

Er is gekozen voor tarifering aan de hand van drie prioriteitsgroepen in combinatie met de huurfrequentie. De prioriteitsgroepen zijn de volgende;

Prioriteitsgroep 1
Bewegingsonderwijs/niet-commerciële buitenschoolse opvang/activiteiten georganiseerd door de gemeente in kader van bewegingsstimulering/activiteiten van vitale Maastrichtse sportverenigingen of sportverenigingen die het vitaliseringstraject doorlopen.

Prioriteitsgroep 2
Maastrichtse vrijwilligersorganisaties/particulieren die sport organiseren/ sportverenigingen die niet het vitaliseringstraject doorlopen

Prioriteitsgroep 3
Organisaties niet afkomstig uit Maastricht/organisaties met winstoogmerk.

Prioriteitsgroep 3 betaalt aanzienlijk hogere huren dan prioriteitsgroepen 1 en 2. Het verschil is groter bij buitensportaccommodaties dan bij binnensport (tabel 5.1).

Tabel 5.1 tarifering prioriteitsgroepen naar indexcijfer per accommodatie (binnen-/buitensport) uurtarief, incidentele verhuur

	binnensport	buitensport
Prioriteitsgroep 1	100	100
Prioriteitsgroep 2	100	225
Prioriteitsgroep 3	530	816

Naast deze prioriteitsgroepen is ook de frequentie van de verhuur van belang. Prioriteitsgroep 1 krijgt 75 procent korting wanneer deze meer dan 20 uur per jaar een sportveld huurt. Prioriteitsgroepen 2 en 3 krijgen (afgerond) een reductie van 10 procent bij regelmatige huur.

Bij binnensportaccommodaties geldt dat seizoenshuur voor verenigingen een korting van 10 procent oplevert. Dit geldt voor alle prioriteitsgroepen.

Met deze twee vormen van tariefdifferentiatie vormt de gemeente Maastricht geen uitzondering op vergelijkbare steden. Zowel differentiatie aan de hand van frequentie (incidenteel vs. seizoenshuur) als achtergrond van de huurder (geen winstoogmerk vs. commercieel) is zeer gebruikelijk. Dit stelsel wordt onder meer gehanteerd in Eindhoven, Breda, Tilburg en 's-Hertogenbosch (Hoekman & Romijn, 2011). Een belangrijk onderscheid met deze steden is dat Maastricht differentiatie voert op beide onderdelen, terwijl andere steden vaak voor één van beide kiezen. Verenigingen zijn immers meestal per definitie seizoenshuurders.

5.2.1 Buitensport

Het huren van een sportveld is voor partijen zonder winstoogmerk goedkoop. In verhouding tot die voor commerciële partijen, is de huurprijs zelfs zeer marginaal (tabel 5.2).

Tabel 5.2 Tarieven sportveld[1] per uur, bij incidentele- of seizoensafname (in euro's)

	Buitensport (pilotparken)			
	Incidenteel (<20 uur per jaar)		Seizoen (>20 uur jaar)	
Prioriteitsgroep 1	€	6,00	€	4,50
Prioriteitsgroep 2	€	13,50	€	12,00
Prioriteitsgroep 3	€	49,00	€	43,00

NB bovenstaande betreft tarieven van pilotparken (West, Zuid en Itteren)

Ook is in Maastricht het huren van een sportveld voor een jaar goedkoop ten opzichte van in eerder genoemde Brabantse steden (tabel 5.3). Zeker bij niet-pilotparken betaalt de vereniging relatief zeer weinig. Maar ook bij de luxere[2] pilotparken is de seizoenshuur zeer laag. Een

[1] Het betreft sportvelden voor American football, gaelic football, lacrosse, rugby of voetbal.

[2] "Luxer' betekent dat de huur geldt nclusief materialen, schoonmaak en ander klein onderhoud.

vereniging betaalt in Breda ruim twee keer, en in Tilburg zelfs bijna drie keer zo veel als in Maastricht. Bij berekening van seizoenshuur gaan we uit van een huur van 10 uur per week gedurende 39 weken[3].

Tabel 5.3 Tarieven huur sportveld naar gemeenten, per seizoen (in euro's)

		Huursom kale huur
Breda	€	3.818,10
Eindhoven	€	2.949,00
s-Hertogenbosch	€	2.101,68
Tilburg	€	4.336,00
Maastricht (niet-pilotpark)[4]	€	1.191,00
Maastricht (pilotpark)	€	1.755,00

5.2.2 Binnensport

De huur van binnensportaccommodaties is in Maastricht hoger dan de huur van sportvelden. Dit geldt voor verenigingen en commerciële partijen. Alleen bij seizoenshuur van een gymzaal aan verenigingen komt het tarief (€ 9,90) in de buurt van de huur van een sportveld (tabel 5.4). Het huren van een volledige sporthal is kostbaar, maar het is ook mogelijk om delen van de sporthal te huren. De huurprijs beweegt daarbij rechtevenredig mee wie bijvoorbeeld een derde van de zaal huurt, betaalt een derde van de prijs (€ 46,50 x 0.33 = € 15,50).

Tabel 5.4 Tarieven binnensportaccommodaties per uur, bij incidentele- of seizoensafname (in euro's)

	Binnensport		
	Verenigingen		Commercieel
	Incidenteel (<20 uur per jaar)	Seizoen (>20 uur jaar)	
Sporthal	€ 46,50	€ 41,85	€ 246,50
Sportzaal	€ 14,50	€ 13,05	*
Gymzaal	€ 11,00	€ 9,90	*

Anders dan bij de buitensport, is het prijsniveau van de huur van Maastrichtse binnensportaccomodaties vergelijkbaar met dat van de Brabantse steden. Voor een sporthal is men in Tilburg en Breda nog altijd duurder uit dan in Maastricht, maar in Eindhoven en zeker 's-Hertogenbosch geldt het tegendeel (tabel 5.5)

[3] Deze inschatting werd door de betrokken gemeenten als meest realistisch beschouwd.

[4] Er is uitgegaan van één veld voor twee seniorenteams voetbal.

Ook bij het huren van een gymzaal is in de gemeente Maastricht relatief goedkoop (tabel 5.5). De seizoenshuurprijs blijft in deze gemeente, anders dan in de Brabantse controlesteden, onder de tien euro. Deze prijs geldt alleen wanneer er meer dan twintig uur per seizoen afgenomen wordt.

Tabel 5.5 Tarieven binnensportaccommodatie naar gemeenten, per klokuur bij seizoenshuur (in euro's)

	Sporthal	Gymzaal
Breda	€ 48,65	€ 13,90
Eindhoven	€ 40,26	€ 13,99
s-Hertogenbosch	€ 32,20	€ 14,40
Tilburg	€ 59,25	€ 14,10
Maastricht	€ 41,85	€ 9,90

5.3 Conclusie

De grondslagen van de huurtarieven voor sportaccomodatie zijn uiterst ondoorzichtig. Hierdoor is, ondanks de indexering naar prijspeil, scheefgroei ontstaan, vooral met betrekking tot de gemaakte kosten (zie volgend hoofdstuk).

Opvallend zijn de relatief lage tarieven voor buitensport en gymzalen in Maastricht. Met name de huur van accommodatie bij pilotparken levert de verenigingen een goede deal op.

6. Accommodatiekosten

In het vorige hoofdstuk bleek dat verenigingen in Maastricht relatief goedkoop gebruik kunnen maken van sportaccommodaties. Met name bij de buitensport, in de pilotparken zijn de verschillen met vergelijkbare steden in Brabant groot. Is Maastricht coulant door relatief weinig kosten door te rekenen, of zijn de kosten voor de accommodaties simpelweg zo laag dat de gemeente ze voor concurrerende huurprijzen kan aanbieden?

De binnensportaccommodaties in Maastricht zijn, gezien de gemiddelde leeftijd van ruim 40 jaar, nagenoeg allemaal afgeschreven. Deze afschrijvingen komen dus ook niet terug op de gemeentelijke balansen.

6.1 Kostenstructuur

De kostenstructuur van binnen- en buitensportaccommodaties is in een eerdere studie (Hoekman & Romijn, 2011) onderverdeeld in vier kostenposten;

- onderhoudskosten
- kapitaallasten
- exploitatielasten
- personele lasten

In Maastricht is een dergelijke verdeling niet gemaakt. Daarom vergelijken we in deze rapportage alleen de totale kosten. Voor zover bekend zijn alleen de personeelslasten in Maastricht niet meegenomen in de totaalkosten.

Bovenop de accomodatiekosten komen nog de directe subsidies die de gemeente verstrekt. Deze uitgavenpost behandelen we in een aparte paragraaf (6.2).

6.1.1 Binnensport

In de jaarrekening van 2011 verdeelt de gemeente Maastricht de exploitatiekosten onder drie kostenposten. De grootste kostenpost voor de gemeente is de post 'binnensport afwerking en vaste voorzieningen' (tabel 6.1). Deze post was al de hoogste op de begroting, maar heeft daarenboven bijna een ton extra gevergd.

Tabel 6.1 Gemeentelijke kostenplaatsen binnensport (boekjaar = 2011)

	Begroot	Realisatie
Binnensport afwerking en vaste voorzieningen	€ 573.753,20	€ 671.709,47
Binnensport gebouwschil	€ 480.483,00	€ 463.753,23
Binnensport toegankelijk/bereikbaar	€ 270.000,00	€ 290.310,80
Totale kosten	€ 1.324.236,20	€ 1.425.773,50

De gemeente Maastricht heeft zeer lage totale kosten voor haar binnensportaccommodaties. Krap anderhalf miljoen euro gaf de gemeente in 2011 uit aan het exploiteren van binnensportaccommodaties (tabel 6.2). Alleen Breda komt hierbij in de buurt. Eindhoven en 's-

Hertogenbosch hebben beide een dubbel zo hoog budget voor binnensport. Tilburg geeft zelfs ruim drie keer meer uit aan overdekte sportaccommodaties.

Tabel 6.2 Gemeentelijke kosten accommodaties binnensport, in euro's

	Gerealiseerde totale kosten (x1.000)	*Per inwoner*
Breda	€ 1.798	*€ 10,38*
Eindhoven	€ 3.109	*€ 14,54*
s-Hertogenbosch	€ 3.115	*€ 22,31*
Tilburg	€ 4.800	*€ 23,43*
Maastricht	€ 1.426	*€ 11,85*

6.1.2 Buitensport

De gemeente Maastricht maakt ruim twee maal hogere kosten voor buitensportaccommodaties dan voor de binnensport (tabel 6.3). De grootste kostenpost onder buitensport is 'overige voorzieningen', die twee derde van de begroting behelst. Onder deze post vallen onder andere de kapitaallasten. Om redenen van uniformiteit geeft de tabel ook de totale kosten exclusief deze kapitaallasten.

Tabel 6.3 Gemeentelijke kostenplaatsen buitensport (boekjaar = 2011)

		Begroot		Realisatie
Buitensport cultuurtechnische inrichting	€	765.873	€	882.313
Buitensport civiel technische inrichting	€	78.425	€	91.410
Buitensport overige voorzieningen	€	2.136.103	€	2.206.395
Exploitatie	€	151.695	€	147.399
Kapitaallasten op de investeringen		€ 940.000	€	940.267
Kapitaallasten	€	1.044.141	€	118.728
Clubgebouwen afwerking en vaste voor	€	67.070	€	53.430
Totale kosten (exclusief kapitaallasten)	€	2.002.390	€	2.174.553
Totale kosten (inclusief kapitaallasten)	€	3.047.471	€	3.233.548

De totale kosten (2 miljoen euro) van buitensportaccommodaties (exclusief kapitaallasten) zijn in Maastricht lager dan in Eindhoven en Tilburg, en vergelijkbaar met Breda (tabel 6.4).

Echter, bij correctie naar inwonertal valt op dat de kosten relatief hoog zijn. Zeker in 's-Hertogenbosch zijn de gemeentelijke kosten veel lager: de totale kosten bedragen er in totaal minder dan één miljoen euro en per inwoner slechts € 6,58.

In tabel 6.4 zijn de kapitaallasten niet meegenomen. Dit komt voort uit de redenering dat de gehanteerde afschrijftermijnen op accommodaties in per gemeente verschillen. In het vervolg van voorliggende rapportage wordt bij 'totale kosten' bedoeld de 'totale kosten exclusief kapitaallasten', tenzij anders vermeld.

Tabel 6.4 Totale gemeentelijke kosten accommodaties buitensport, in euro's

	Gerealiseerde totale kosten (x1.000)	Per inwoner
Breda	€ 1.891	€ 10,91
Eindhoven	€ 3.898	€ 18,23
s-Hertogenbosch	€ 918	€ 6,58
Tilburg	€ 2.954	€ 14,42
Maastricht	€ 2.002	€ 16,63

6.1.3 Overzicht

De gemeente Maastricht geeft minder uit aan het onderhoud en de exploitatie van sportaccommodaties dan haar 'zussen' uit Brabant (tabel 6.5). Echter, na correctie voor inwonertallen blijken alleen Eindhoven en Tilburg relatief hoge kosten te hebben. Voor 's-Hertogenbosch zijn de kosten per inwoner nagenoeg gelijk aan die van Maastricht, en alleen Breda is goedkoper.

Tabel 6.5 Overzicht totale lasten per gemeente, totale kosten x 1.000

	Binnensport	Buitensport	Totaal	Per inwoner
Breda	€ 1.798	€ 1.891	€ 3.689	€ 21,29
Eindhoven	€ 3.109	€ 3.898	€ 7.007	€ 32,77
s-Hertogenbosch	€ 3.115	€ 918	€ 4.033	€ 28,89
Tilburg	€ 4.800	€ 2.954	€ 7.754	€ 37,85
Maastricht	€ 1.426	€ 2.002	€ 3.428	€ 28,48

6.2 Opbrengsten

Gemeenten verdienen vanzelfsprekend ook aan de accommodaties die ze exploiteren. Deze opbrengsten bestaan uit verhuur, erfpachtcanons en verkoop. Het bedrag in de laatste categorie is klein, omdat verkoop slechts incidenteel lijkt voor te komen (niet begroot).

In 2011 ontving de gemeente Maastricht ruim één miljoen euro vanuit de exploitatie van sportaccommodaties (tabel 6.6). Met name uit de binnensport haalt de gemeente Maastricht een aanzienlijk bedrag (0,75 miljoen euro per jaar). De buitensport blijft met ruim vier ton achter.

Tabel 6.6 Opbrengsten vanuit exploitatie sportaccommodaties

		Begroot		Realisatie
Buitensport	€	361.654	€	411.649
Binnensport	€	766.412	€	749.214
Totaal	€	1.128.066	€	1.160.863

De opbrengsten van de exploitatie van sportaccommodaties zijn echter in Maastricht zeer laag, vergeleken met de vier Brabantse steden (tabel 6.7). 's-Hertogenbosch, de gemeente die na

Maastricht het minste verdient met sportaccommodaties, ontvangt jaarlijks nog altijd twee keer zoveel vanuit de exploitatie (ruim twee miljoen).

De verschillen worden kleiner na correctie naar inwonertal, maar het blijft staan dat Maastricht relatief weinig opbrengsten haalt uit de exploitatie van sportaccommodaties.

Tabel 6.7 Opbrengsten vanuit exploitatie sportaccommodaties, naar gemeente

	Gerealiseerde inkomsten	*Per inwoner*
Breda	€ 2.496	*€ 14*
Eindhoven	€ 3.459	*€ 16*
s-Hertogenbosch	€ 2.291	*€ 16*
Tilburg	€ 3.144	*€ 15*
Maastricht	€ 1.161	*€ 10*

Een belangrijke reden voor de relatief lage inkomsten in Maastricht is wellicht de volledige privatisering van het tennis. Dit is traditioneel een sport waarbij de huuropbrengsten voor de gemeente hoog zijn. De gemeente Maastricht loopt deze inkomsten mis, waar de Brabantse steden deze grotendeels wel genereren.

6.3 Subsidies

6.3.1 Direct

De gemeente Maastricht kent voornamelijk incidentele subsidies. Deze worden in twee tranches per jaar verdeeld over de aanvragers. In de meeste jaren gaan de beschikbare gelden niet volledig op. Het totale subsidiebudget van de gemeente Maastricht bedraagt ruim drie ton in euro's (tabel 6.8).

Tabel 6.8 Overzicht beschikbare gemeentelijke sportsubsidies

Subsidie	Budget in euro's
Topsport*	€ 20.000
Sportactiviteiten*	€ 80.000
Sportopleidingen	€ 20.000
Themabijeenkomsten, kennismakingscursussen*	€ 11.639
Ouderen, gehandicapten, chronisch zieken*	€ 72.000
Incidentele sportevenementen	€ 88.000
Loopevenementen	€ 16.000
Totaal doelgroepen (*) subsidie	€ 183.639
Totaal	€ 307.639

Bij het vergelijken van de subsidies per inwoner kijken we uitsluitend naar doelgroepensubsidies. Dit vanwege de grote diversiteit in indeling van de overige subsidies bij de verschillende gemeenten. Zo valt topsport soms onder *city marketing* en is buurtsport wel

eens ondergebracht bij maatschappelijke ontwikkeling. Onder doelgroepensubsidies vallen onder andere middelen voor: jongeren, ouderen en sporters met een beperking.

Maastricht heeft per inwoner ruim anderhalve euro sportsubsidie beschikbaar (tabel 6.9). Daarmee blijft de gemeente achter bij 's-Hertogenbosch, maar is het beschikbare bedrag per inwoner hoger dan in Breda en Tilburg. In Eindhoven is zelfs helemaal geen doelgroepensubsidie beschikbaar. Dit is vanaf 2013 ook het geval in Maastricht, waar de bestaande vorm van subsidie voor doelgroepen volledig zal verdwijnen.

Tabel 6.9 Beschikbare doelgroepensubsidies naar gemeente

	Beschikbare subsidie	*per inwoner*
Breda	€ 201.000	*€ 1,16*
Eindhoven	-	-
s-Hertogenbosch	€ 342.829	*€ 2,46*
Tilburg	€ 299.224	*€ 1,46*
Maastricht	€ 183.639	*€ 1,53*

6.3.2 Indirect

De gemeente Maastricht verdient door verhuur ongeveer de helft van alle gemaakte kosten (exclusief kapitaallasten) voor binnensport terug (tabel 6.10). Dit percentage (53%) noemen in het vervolg van deze rapportage 'dekkingspercentage'. Dit is voor de buitensport aanzienlijk lager (19%). Het totale dekkingspercentage van alle gemeentelijke sportaccommodaties is 32 procent. Dit wil zeggen dat voor iedere euro die de gebruikers aan huur besteden, de gemeente er twee bij legt.

Tabel 6.10 Vergelijking dekkingspercentage, binnen- en buitensport

	Gerealiseerde inkomsten (x1.000)	Gerealiseerde totale kosten (x1.000)	Dekkingspercentage
Binnensport	€ 749,00	€ 1.426,00	53%
Buitensport	€ 412,00	€ 2.174,55	19%
Totaal	€ 1.161,00	€ 3.600,55	32%

Zowel de inkomsten als uitgaven zijn in Maastricht relatief laag (tabel 6.11). Een belangrijke oorzaak hiervoor is mogelijk de eerder genoemde afwezigheid van gemeentelijke tennisbanen. Uit recente studies blijkt dat het dekkingspercentage bij tennisbanen over het algemeen 95 procent is.

Verder vallen vooral de achterblijvende inkomsten op (krap meer dan 1 miljoen euro). Dit loopt in de pas met de constatering dat het huren van een sportaccommodatie in Maastricht relatief goedkoop is (hoofdstuk 5) en de bezettingsgraad achterblijft (hoofdstuk 4).

Tabel 6.11 Dekkingspercentage naar gemeente

	Gerealiseerde inkomsten (x1.000)	Gerealiseerde totale kosten (x1.000)	Dekkingspercentage
Breda	€ 2.496	€ 4.029	62%
Eindhoven	€ 3.459	€ 7.007	49%
s-Hertogenbosch	€ 2.291	€ 4.034	57%
Tilburg	€ 3.144	€ 7.752	41%
Maastricht	€ 1.161	€ 3.600	32%

Alle kosten voor de gemeente die niet worden terugverdiend, kunnen we beschouwen als indirecte subsidie. De indirecte subsidie per inwoner is een kengetal dat we in tabel 6.12 vergelijken met dat van de overige gemeenten. Het blijkt dat Maastricht een relatief hoge indirecte subsidie per inwoner heeft. Alleen in Tilburg is dit meer.

Tabel 6.12 indirecte subsidie naar gemeente

	Indirecte subsidie (x 1.000)	per inwoner
Breda	€ 1.534	€ 8,85
Eindhoven	€ 3.549	€ 16,60
s-Hertogenbosch	€ 1.742	€ 12,48
Tilburg	€ 4.609	€ 22,50
Maastricht	€ 2.439	€ 20,27

In eerdere studies is niet gekeken naar de indirecte subsidie per sporter. Echter, dit is een interessante graadmeter voor het sportbeleid en om daarom is voor de gemeente Maastricht deze berekening wel gemaakt.

Op basis van de sportdeelnamecijfers (hoofdstuk 2) is het totaal aantal sporters in de gemeente Maastricht berekend. Dit zijn er bijna 68 duizend (tabel 6.13). Afgezet tegen de kosten die de gemeente niet terugverdient (2,4 mln.) betekent dit dat Maastricht € 35,89 euro indirecte subsidie per sporter uitgeeft.

Tabel 6.13 Indirecte subsidie per sporter

	6-11 jaar	12 - 17 jaar	18 -79 jaar	Totaal
Inwoners	7.126	5.427	95.927	119.658
Percentage sportdeelname	0,99	0,97	0,58	*
Aantal sporters	7.055	5.264	55.638	67.957
Indirecte subsidie (x 1.000)				€2.439
Indirecte subsidie per sporter				€35,89

Bij bovenstaande tabel merken we op dat meer dan twee derde (70 procent) van de sporters niet in verenigingsverband sport. De indirecte subsidie per 'georganiseerde sporter' ligt dus nog hoger. Echter, fiets- en wandelpaden worden in veel gemeenten onderhouden vanuit een ander budget dan sport. Een verdere uitsplitsing voert hier daarom te ver.

6.4 Conclusie

Er is relatief veel gemeenschapsgeld beschikbaar (lees: benodigd) voor sporters in de gemeente Maastricht.

De combinatie van lage huurtarieven van sportaccommodaties en lage bezettingsgraden maakt dat de gemeente Maastricht relatief weinig inkomsten heeft. Tegelijkertijd zijn de kosten vergelijkbaar met die van andere gemeenten.

Ook de geplande stopzetting van doelgroepensubsidies zal de gemeente (nog) niet op het niveau van de Brabantse steden uit de vergelijking brengen. Met uitzondering van Tilburg leggen deze gemeenten ieder jaar 5 tot 10 euro per inwoner minder bij (tabel 6.14).

Tabel 6.14 totale subsidie inzake sport per inwoner, naar gemeente

	Indirect	Indirect	Totaal
Breda	€ 8,85	€ 1,16	€ 10,01
Eindhoven	€ 16,60	-	€ 16,60
s-Hertogenbosch	€ 12,48	€ 2,46	€ 14,94
Tilburg	€ 22,50	€ 1,46	€ 23,96
Maastricht	€ 20,27	€ 1,53	€ 21,80

Bijlage - Rekenvoorbeeld virtuele verenigingen

In dit rekenvoorbeeld vergelijken we de jaarlijkse accommodatiekosten voor een drietal virtuele sportverenigingen in Maastricht en in Noord-Brabant (gemiddelde van vier gemeenten). De eigenschappen van deze virtuele verenigingen zijn gebaseerd op landelijke gemiddelden. Zo gaan we uit van het gemiddeld aantal leden per vereniging per sporttype en de op basis van landelijke cijfers vastgestelde gemiddelde verdeling tussen jeugd- en volwassen leden. Voor het gebruik van velden gaan we uit van een gemiddeld gebruik, dat we toetsten aan het actuele gebruik van verenigingen die binnen de Brabantse gemeenten grotendeels aan de kenmerken van de virtuele vereniging voldoen. De kostenvergelijking biedt hiermee inzicht in de kosten van een gemiddelde sportvereniging per sporttype. De kostenvergelijking houdt rekening met mogelijke subsidieverstrekkingen.

De voetbalvereniging

De eigenschappen van de virtuele voetbalvereniging zijn hieronder beschreven.

- De vereniging kent 400 leden waarvan 200 jeugdleden[5], en 40 vrijwilligers;
- Berekening van aantal teams komt neer op gemiddeld 20 leden per team;
- De vereniging huurt 2 velden (natuurgras) en 1 veld (kunstgras) voor een heel seizoen (39 weken)[6];
- De vereniging maakt 10 uur per week gebruik van alle grasvelden;
- De vereniging maakt 20 uur per week gebruik van het kunstgrasveld;
- De vereniging huurt 2 kleedkamers per veld;
- De vereniging huurt voor 2 van de 3 velden verlichting;
- De vereniging doet zelf het kleine onderhoud en maakt het veld speelklaar;
- De vereniging verhuurt het veld niet aan derden;
- De vereniging huurt geen toeschouweraccommodaties.

Op basis van de bovenstaande kenmerken zijn de kosten van de vereniging in de verschillende gemeenten beschreven in tabel 1. Gas-, water- en energielasten zijn niet meegenomen in de berekening. De vereniging heeft geen leden met een beperking.

De verenigingen op een niet-pilotpark in Maastricht betalen per lid € 13,04 aan huurkosten. Verenigingen op een pilotpark betalen bijna vijf euro meer per lid: € 17,55. Bij de niet-pilotparken moet echter nog het gas, water en licht opgeteld worden. Deze kosten zijn op de pilotparken al verdisconteerd met de huursom. In beide gevallen betalen verenigingen echter een veel lager bedrag per lid dan het geval zou zijn in één van de vier Brabantse gemeenten (€ 31,82).

Tabel 1 Kostenvergelijking virtuele voetbalvereniging

	Noord-Brabant	Maastricht (pilotpark)	Maastricht (niet-pilotpark)
Kosten			
Kale huur	€ 14.481,00	€ 7.020,00	€ 5.215,00
Facilitaire kosten	Geen vergelijkbare gegevens	Voor rekening gemeente	Voor eigen rekening
Subsidie	€ 1.725,00	Geen	Geen
Uitgaven per lid	€ 31,82	€ 17,55	€ 13,04

[5] Gebaseerd op NOC*NSF cijfers 2009

[6] Gemeentelijke inschatting

De hockeyvereniging

De eigenschappen van de virtuele hockeyvereniging zijn hieronder beschreven.

- De vereniging kent 700 leden waarvan 400 jeugdleden[7], en 50 vrijwilligers;
- Berekening van aantal teams komt neer op gemiddeld 20 leden per team;
- De vereniging huurt 4 velden (kunstgras) voor een heel seizoen (39 weken)[8];
- De vereniging maakt 10 uur per week gebruik van alle velden;
- De vereniging huurt 2 kleedkamers per veld;
- De vereniging huurt voor alle 4 de velden verlichting;
- De vereniging doet zelf het kleine onderhoud en maakt het veld speelklaar;
- De vereniging verhuurt het veld niet aan derden;
- De vereniging huurt geen toeschouweraccommodaties.

Een hockeyvereniging in Maastricht is per lid € 14,26 euro kwijt aan kale huur (tabel 2). De club heeft geen mogelijkheid om subsidies aan te vragen. In Brabant is dat wel het geval, maar daar is de kale huur hoger. Daarmee is dezelfde hockeyvereniging in Noord-Brabant per lid gemiddeld ruim tien euro meer kwijt (€ 25,81) dan in Maastricht.

Tabel 2 Kostenvergelijking virtuele hockeyvereniging

	Noord-Brabant*	Maastricht**
Kosten		
Kale huur	€ 21.317,00	€ 9.978,50
Facilitaire kosten	-	Voor rekening gemeente
Subsidie	€ 3.246,00	-
Uitgaven per lid	€ 25,81	€ 14,26

* Hockey is in Tilburg volledig geprivatiseerd, maar de verenigingen komen wel in aanmerking voor de subsidieregelingen in de gemeente Tilburg. Deze gemeente is daarom niet meegenomen in de berekening.
** Hockey op dit moment alleen via niet-pilotpark. Met ingang van 1 januari 2013 wel. Dan wordt sportpark Geusselt, het sportpark waar de 3 hockeyvelden liggen, namelijk omgedoopt tot volwaardig pilot-park, inclusief bijbehorende pilottarieven. De tarieven zijn dan gelijk aan voetbal op het pilotpark.

[7] Gebaseerd op NOC*NSF cijfers 2009

[8] Gemeentelijke inschatting

De volleybalvereniging

De eigenschappen van de virtuele volleybalvereniging zijn hieronder beschreven.

- De vereniging kent 100 leden waarvan 40 jeugdleden[9], en 15 vrijwilligers;
- De vereniging huurt 10 uur in de week een volledige sporthal (3 speelvelden) voor een heel seizoen (39 weken)[10];
- De vereniging gebruikt alle bijbehorende kleedkamers en maakt deze zelf schoon;
- De vereniging draagt zelf zorg voor ballen, netten en andere materialen;
- De vereniging verhuurt de hal niet aan derden;
- De vereniging huurt geen toeschouweraccommodaties.

Een gemiddelde volleybalvereniging betaalt ruim 15.000 euro aan kale huur (tabel 3). Het gebruik van kleedkamers, electra en andere facilitaire zaken is hierin wel inbegrepen. Omgerekend naar het aantal leden betekent dit dat een vereniging per lid gemiddeld € 152,10 aan kale huur betaalt. In Noord-Brabant is dit bedrag tien euro lager (€ 142,35). Het verschil zou circa vijf euro zijn, als in Maastricht hetzelfde subsidiebedrag beschikbaar zou zijn als in de Brabantse gemeenten.

Tabel 3 Kostenvergelijking virtuele volleybalvereniging

	Noord-Brabant	Maastricht
Kosten		
Kale huur	€ 14.848,00	€ 15.210,00
Facilitaire kosten	-	Voor rekening gemeente
Subsidie	€ 613,00	-
Uitgaven per lid	€ 142,35	€ 152,10

Conclusie

Per lid betaalt de voetbalvereniging op een niet-pilotpark gemiddeld het minste aan huur (€ 13,04 euro). Voor een goede vergelijking moeten bij dit bedrag ook gas-, water- en lichtkosten opgeteld worden, aangezien die wel verdisconteerd zijn in de huurprijzen van de pilotparken (voetbal en hockey). De binnensporten betalen relatief hoge huren: per lid € 152,10 euro.

Hockey en met name voetbal zijn in Maastricht aanzienlijk goedkoper dan in vergelijkbare Brabantse gemeenten. De binnensport volleybal daarentegen is bij vergelijkbare verenigingen per lid ruim tien euro meer kwijt dan in Noord-Brabant.

[9] Gebaseerd op NOC*NSF cijfers 2009

[10] Gemeentelijke inschatting

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl